

E. 38. T. B.

Part 1. 4
1779

R. 10

6/15

W. A. S. C. ...
18... ..
or ...

... ..
... ..
... ..
... ..

Oct 28. 726. B.

100

100

100

REGLA
ALUMIN
19
18
17
16
15
14

Cometis.

14

et enim (ait) quod venti & sic
propter hoc quod multa exha-
egregata à terra inde necesse
sicciorem & humiditas, quæ
is, rarefit, & dissolui potest,
adinē calidę exhalationis, ita
cili vapores in aqua conden-
is generētur venti, qui causan-
onibus siccis. Hoc Diuus
itanus dixit, Ventorum quo-
nt tibi signa cometæ. Vhe- Ponta . in
gens halitus calidus & siccus sua Meteo
cupet, & humorem humi- rologia.
aquis exhalatur, dissoluat,
e ac siccitates euenire, ne-
atus autem adeo vehementer
cometam, affirmat Aristo- Arist. lo-
s ingentis magnitudinis in cocitato.
Vt ille qui ex aere in AEGos
nessi decidisse, scribit, cū ve
idus esset exortum. Huius la
maxagoras, antequam cade-
literarum scientia prædi-
linius, prædixit. Bedare Plini. li. 2.
Galliam vastantibus quatuor c. 58.
duos cometas fulsisse, quos,
vt

C O M E T A -

R V M E X P L I C A T I O

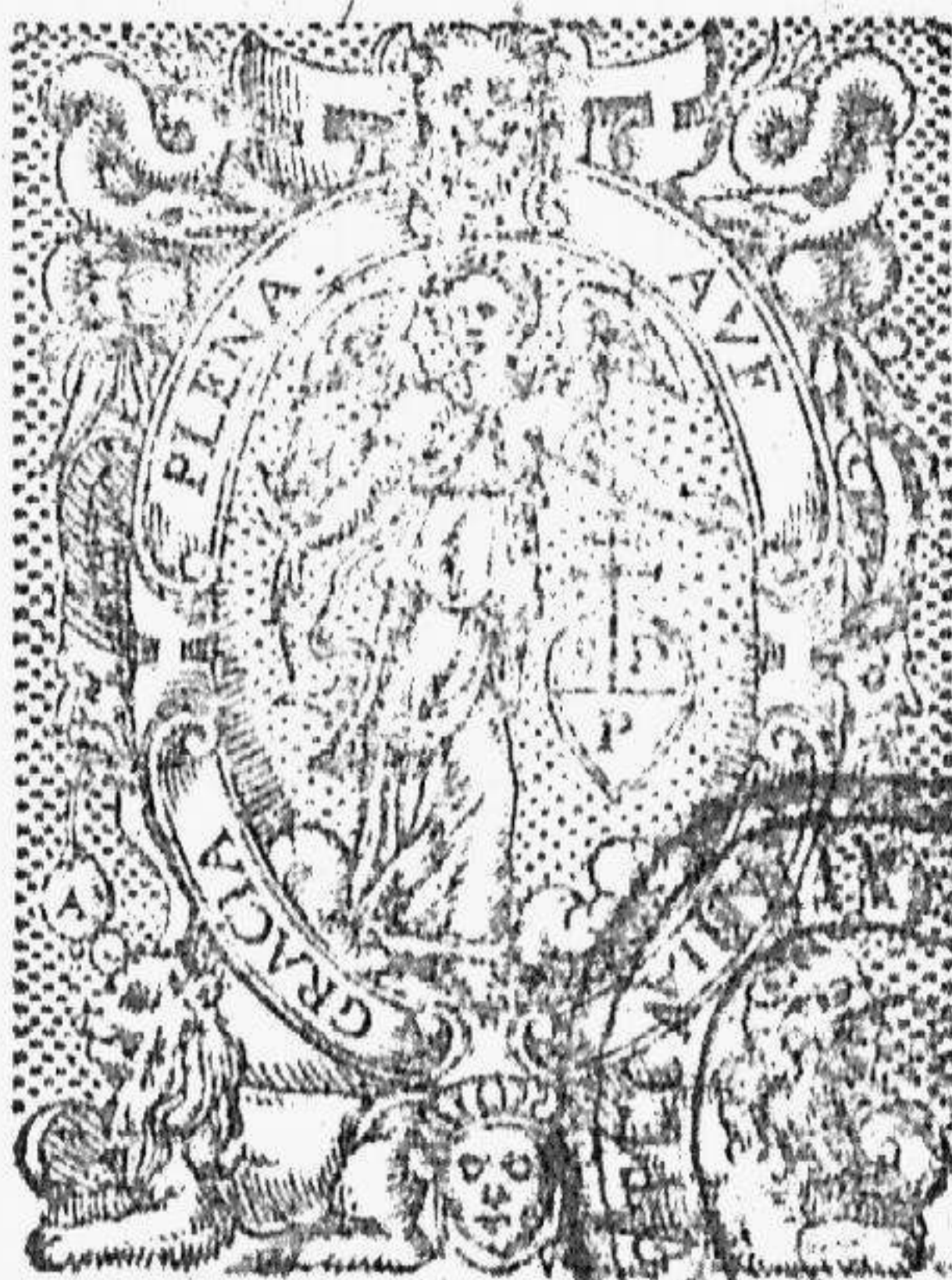
A T Q V E P R Æ D I C T I O,

liberalium artium Magi-

stro Barriento au-

toꝛe.

Humanarum literarum Salmanticae pro-
fessore & cathedrario.

J. de P...
de Sevilla

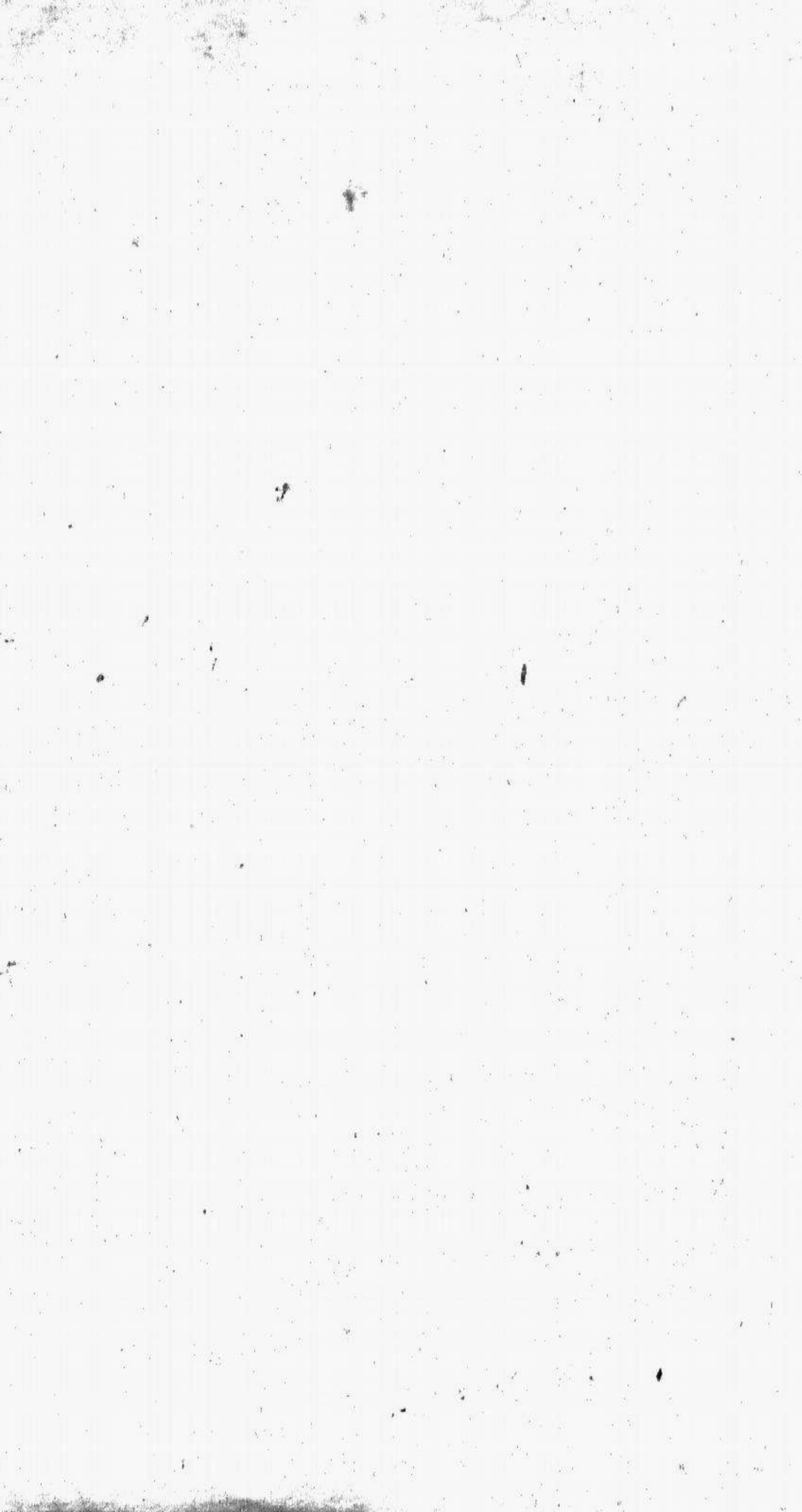
S A L M A N T I C A E.

Impensis Simonis Portanarij.

Cum Priuilegio.

1574.

LICENCIA.

DON Phelipe por la gracia de Dios Rey de castilla, de Leon, de Aragon, de las dos Secilias, de Ierusalé, de Nauarra, de Granada, de Toledo de Valécia, de Mallorcias, de Seuilla, de Cerdeña, de Cordoua, de Corcega, de Murcia, de Iaen, de los Algarues, de Algecira, de Gibraltar, Conde de Flandes, y de Tirol, &c Porquãto por parte de vos el Maestro Bartolome de Barrietos Cathedratico en la vniuersidad de Salamanca, nos fue fecha relacion diciẽdo que vos auia des compuesto vn libro en latin de Cometis el qual era muy vtil e provechoso a la republica, en el qual traua general, y particularmente de Significacione & predictione cometum, y tambien desta cometa q̃ auia feys meses que parecia. Porende que

nos suplicauades os mādase dar licē-
cia y priuilegio por tiēpo y espacio d̄
diez años o lo que nos fuésemos ser
seruido para que vos o quien vuestro
poder ouiese, y no otro ninguno lo
pudiesedes imprimir y vender, o co-
mo la nuestra merced fueſſe lo qual
visto por los del nuestro Consejo, y
como por su mandado se hizieron
las diligēcias que la pragmatica que
por nos nueuamente hecha sobre la
impresion de los libros dispone fue
acordado que deuiamos mandar dar
esta nuestra carta para vos en la di-
cha razón, y nos touimos lo por bien.
Y por la presente os damos licencia,
y facultad para que por esta vez po-
days imprimir el dicho libro por el
original que en el nuestro Consejo
Se vio que va rubricado, y firmado
alcabo de Pedro del Marmol nue-
stro escriuano de camara de los que
refi-

residē en el nuestro Consejo, sin por
ello caer ni incurrir en pena alguna
cō que despues de impreso no se pue
da vender ni venda sin que primero
se traiga al nuestro Cōsejo juntamen
te con el original para que se vea si la
dicha impressiōn esta conforme a el
y se os de licencia para lo poder ven
der, y se tase el precio que por cada
volumen ouieredes de auer (opena
de caer, e incurrir en las penas conte
nidas en la pragmática, y leyes de
nuestros reynos de lo qual manda
mos dar esta nuerā carta sellada con
uestro fello, y librada de los de nue
stro Cōsejo. Dada en Madrid à veyn
te y siete dias del mes de Julio de mil
y quinientos y setenta y tres años.

D. Episcopus
Segobien.

El licenciado
Iuan Thomas.

El Doctor Fráncisco
de Auedillo.

El Licenciado
Luys de Molina.

El Doctor Domingo
de Cardenas Capata.

El Doctor
Aguilera

Yo Pedro del Marmol Escriuano de
su Carolica Magestad la fize escriuir
por su mandado con acuerdo de los
del su Consejo.

AD SACRAM

ATQVE CATHO-

licam Hispaniarum regis

potentissimi Philip

pi Regiam Ma

iestatē.

Ntiquorū monumen-

ta docent altissime rex

priscos illos scriptores

Apollinis tripodem &

diuos viros, quibus sua opera di-

carent, quæritasse : Hac potissi-

imum de causa, vt eorum scripta

ab inuidia tuta essent : nostri ve-

ro felicissimi temporis scripto-

res, quando tuum venerandum

numē ante conspectum versetur.

Apollinis tripodes alijq; eximij
& egregij prætereūdi, tuæq; ma-
iestati labores dedicādi, & quā-
quam eruditorum lucubrationes
nihil tam altum excogitare ac pro-
mere possint, quod tantæ pote-
tati æquare valeat tanquam
Phaeton ille magnis ausis exci-
dent, atque cum ad magna aspi-
rare sint conati, voluisse fat erit.
Id saltem commodi adipiscētur,
vt cum sibi persuaserint, sua ope-
ra tanti sacrarij tēpla aditura, ani-
mos intēdent, summa ope eniten-
tur, vt limatius ac exactius quam
queant, suę vigilię in publicū pro-
deant. Ego nempe non vt inuidiā
fugiam, quis enim viuens ea ca-
ruit? Sed vt ingenium, mētem ani-
mum, cogam ac instigem, vt per-
fectius

fectius quæ aggredior, effingam
& condam, hoc cometarum opu-
sculus tibi potentissimo regi Phi-
lippo offerre ausus sum, de subli-
mibus nanq; ac cælestibus agens
numina quibus hæc nuncuparem,
mihi inquirenda fuerunt. Ac esse-
runt in super amicorum consilia,
qui adeo sacrata penetralia adi-
tem, monuerunt: tantique mo-
menti apud me extiterunt: vt eo-
rum sententiæ repugnate religio
sum mihi videretur. Prodit igitur
cometarū libellus, vbi quid no-
stri temporis crinitum sidus, q̄
nuper apparuit, quidque reliqui
cometæ vaticinentur, ad manū
ac in promptu hac nostra opella
occuret.

CAPITA QVAE
in hoc opusculo conti-
nentur.

- D**E nominibus cometarum forma
seu figura cap. 1.
De causa ac materia cap. 2.
De cometarum & aliarum im-
pressionum differentia. cap. 3.
De cometarum qualitate. Cap. 4.
De motu & loco in quo fiunt. cap. 5.
De cometarum effectu. cap. 6.
Cometarum effectus homines non cogere:
lapidesq; è celo casuros nūciare. ca. 7.
De cometarum obseruatione & significa-
tione. cap. 8.
Cometarū significationes ex coloribus. c. 9.
Quid cometæ portendant, quando in locis
alicuius schematis vel signis Zodiaci ap-
paruerit. cap. 10.
In quibus regionibus, populis, gentibus, vr-
bibus, cometarum influxus contingent.
cap. 11.
Cometas non semper sic citates, nec res ad-
uersas significare. cap. 12.

De stellis transcurrentibus. Cap. 13.

De ijs impressionibus quę cælo sereno fiūt,
cap. 14.

De Castoribus stellis quos nautas sanctū Tel-
lum vocitant. cap. 15.

In quas res cometæ sæuiant, quas ve foelici-
tent. cap. 16.

De huius nostræ ætatis cometæ considera-
tione. cap. 17.

Quando schema in cometis est erigendum
cap. 18.

Quavi cometæ ex terra educantur ac feran-
tur sursum. cap. 19.

Geneleos cuiuscunq; vrbis indagatio. ca. 20.

De cælestibus prodigijs. cap. 21.

Quanto tempore cometarum effectus du-
rant. cap. 22.

Quo tempore postquam apparent, suos effe-
ctus ostendunt. cap. 23.

Cometę quantum tempus durare poterunt.
cap. 24.

A V.

A V T O R E S Q V I
I N H O C O P V S C V -
l o c i t a n t u r .

A R i s t o t e l e s , **A**

A u e r r o y s .

A E g y p t i j .

A u g u s t i n u s N i p h u s .

A l b u m a f a r .

A l c h a b i t i u s .

A n d r e a s c i s a l p i n u s .

A l e x a n d e r A p h r o d i s e u s .

A l e x a n d e r p i c o l i m i n u s .

A m i a n u s M a r c e l l i n u s .

A l e x i u s v e n e g a s .

B.

B e d a .

C.

C i c e r o .

C a r d a n u s .

C h r i s t o f o r u s C a l u e t u s S t e l l a .

Doctor

D.

Doctor Brauus.
Diogenes Laertius.
Dorotheus.
Diuus Hieronymus.
Diuus Thomas.

E.

Egesipus.
Eutropius.

F.

Franciscus vallesius Archiaterus regius com
plutensis Doctor.
Franciscus Villalupus medicus.
Fernelius.

G.

Guido Bonatus.
Georgius Trapezientius.

H.

Haly Abenragel.
Haly Rodoan.
Hipareus.
Hermes.
Horatius.
Hephæstion Thebanus.

I.

Iosephus.

Inter

Interpres Ptolomæi Grecus sine nōmine.

Jacobus Milichius.

Iulius obsequens.

L.

Leupoldus.

Lucanus.

Lucretius.

M.

Messahala.

N.

Niceta.

O.

Ouidius.

Olaus magnus Gottus.

P.

Paulus Venetus.

Pontanus.

Philoponus.

Procopius.

Plutarchus.

Paulus Diaconus.

Ptolomæus.

Purbachius.

Plinius.

S.

Stadius.

Strabo.

Seneca

Seneca.
Stoſſerius.

T.

Tibullus.

Torella.

Timon.

Titus Lilius.

V.

Vergilius.

Vicus mercatus.

Z.

Zonaras.

Zacutus.

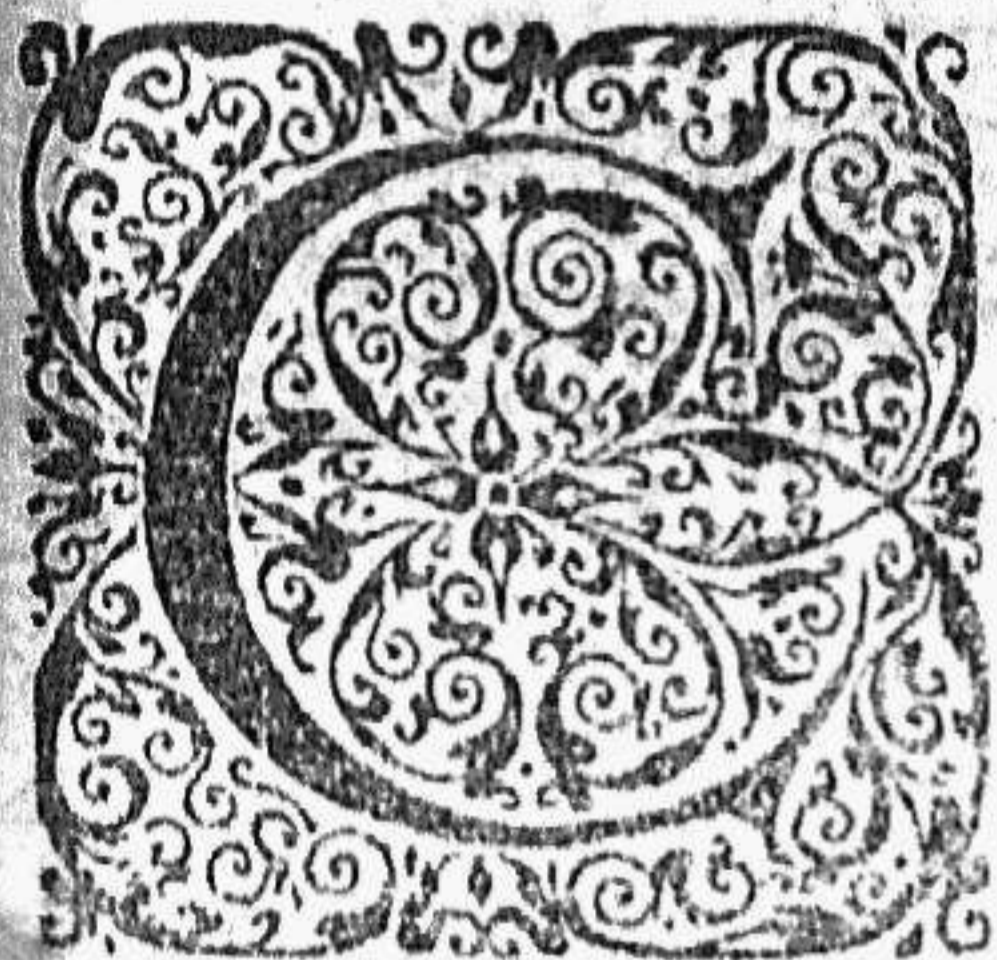

DE NOMI^I

NIBVS COMETA-
rum, Forma seu figura.

Cap. I.

Cometa aut cometes.
is. vtibi apud Lucanū,
Et terris mutātē regna
cometen à gręca voce Luca. lib.
descēdit κομη, quę est 1. Ph.
coma, inde κομητης
comatus & crinitus,
hinc stellas crinitas, quę in cælo apparent,
radios quasi crines, aut comam iaculantes,
cometas vocamus: quasi comatas, qui philo
sophis & Astrologis his nominibus vniuer
salibus vocantur: sidus, stella crinita, stella,
cometa. Antiquorū opiniones de cometis
hic recensere, animus non est. Cum nanq; Auerrois
priscis illis temporibus cometarum confide li. 1. c. 2. Me
ratio non esset satis explorata, admodum teor.
à vero tramite aberrabant, veritatemq; suis Arist. li. 1.
dogmatis obscurarunt: quę Auerrois scri ca. 6. Me
bit ac confutat: post Aristotelem. teo.

Liber

Leupold⁹ Cometa est exhalatio seu concretio qua-
tractatu. 5. dam calida & sicca cum humido mista in re-
gione aeris incensa apparens. à Leupoldo
ducatus Austriae filio Astronomo antiquo
sic definitur. Cometa est vapor terre⁹ habēs
partes grossas fortiter coniacentes, ascendē-
tes ad superiorē partē æstus. Idē scribit vl-
terius esse regnorum & aliarum magnarum
rerū alterationes in hoc mūdo. Augustinus
Niphus sic tradit. Est quēdā exhalatio siue
quoddā hypeccauma, hoc est fomes, pabu-
lum & succensa materia continuo ascendens
ad locū primę exhalationis, itā quod possit
durare aliquo tempore. Epigenes apud Plu-
tarchum Crinitam esse ait, spiritum terre-
ni quid habentē, qui in sublime fertur, ibiq;
igneſcit. Nomenclaturis varijs singuli tam
apud Astrologos, quam apud Philosophos
dicuntur: vt est exhalationis seu concretio-
nis forma: nam quidā speciem ac cornu for-
mam habent, alij longi, alij rotundi. Quo-
circa Aristoteles docuit, stellam crinitam
vocari, siue cometam, quancunq; figuram
sumpsisset. Ait enim, Tumid sidus crinitū
fit, quancunq; figuram surrecta exhalatio
contraxerit. Et sic propositu ac materiae fi-
gura

gura nominantur: aut flamma accēsa, aut fa-
 ces, quas etiā torres & trābes vocitamus,
 capra, stella discurēs, de quibus Aristoteles. Arist. li. 1.
 Illud consideratione dignū, cometam vnū cap. 4. Me
 varias formas sumere: Zonaras nanq; narrat, teoro.
 stellam crinitā visam quę varias formas ex- Zona. To-
 primebat, quarū vna fuisse fertur, etiā homi mus. 3. in vi-
 nis sine capite. Quod ob materię variā figu ta Impera-
 rā accidebat. Guido verò Bonatus ex Pto- toris Mi-
 lomæi mente nouem cometarū nomina po chælis
 nit, quę sunt. Veru, Coenaculū, Pertica, Mi Ragabis.
 les, Dūs Asconæ, id est iaculi: hic cometa Giudo.
 Aconcia à Plinio vocatur, Matutina siue au Bornatus.
 rora, Argentum, Rosea, Nigra. Aristoteles par. 4 cap.
 duobus nominibus cometas appellat: Crini 105.
 tas, quæ comas in vertice habēt. Pogonias,
 quæ in barbæ longę speciē radios promittit
 à quo Plinius mutuatus dixit, cometas Grę- Pli. li. 2. ca.
 ci vocant, nostri crinitas, horrentes crine san? 5.
 guineo, & comarum modo in verce hispi-
 das, ijdē Pogonias, quibus inferiore ex par-
 te in speciē barbæ longę promittitur iuba
 Quorū vndecim nominat, Acōtra in modū
 iaculi videt. Xiphia est breuis magis q̄ Acō-
 tia, & in mucronē fastigiatur, vt gladius &
 sic nitet ac splendet, est pallidissima, & sine
 radijs

Liber

Higin. lib.
Fab. c. 192.

Zona. To-
mo. 3. An-
narium.

Ptolomæ⁹
lib. 2. ca. 9.
De judi-
cijs.

radijs: $\xi\iota\phi\sigma\tau\omicron\upsilon$, $\epsilon\sigma$ ensis est, huius cometis meminit Higinus loquens de Electra vna ex septē Pleiadibus seu Virgilijs, quam apparere negant. Sic inquit, Mærens crinem solutum gerit quæ cometes appellatur, siue Lōgodes, quia in longitudine producitur, ea autem stella luctum portēdit. Hæc Higinus. Ea etiam tempore imperatoris Mauricij, cū magna bellainter Persas essent apparuit, teste Zonara, ait n. Eo quoq; tempore cometa apparuit, qui ab æsis facie xiphias dicitur. Discus suo nomini est similis, nam vt globus apparet, $\delta\iota\sigma\kappa\omicron\sigma$. est lapis rotundus, quem oblectamēti gratia per aerem iacimus: Radios emittit, verum raros electro similes. Alij in hoc Pliniano loco chryseus legunt, id est aureus ab auri colore. Pithetes, dolij similitudinem refert. ideo Plinius dixit, Doliorū cernitur figura in cōcauo fumi dæ lucis $\pi\iota\theta\omicron\sigma$. dolium est: figuræ huius cometę memor fuit. Ptolomęus, quales sunt (inquit) Trabes, Tubę, Dolia ac huiusmodi. Ceratias cornu speciem habet $\kappa\epsilon\rho\alpha\sigma$, cornu est. Lāpas ardētem facē imitatur. Hippeus, equinas iubas repræsentat $\iota\pi\pi\omicron\sigma$, equus cādidus cometes, hūc argenteum alij vocāt,

De Cometis.

3

argenteum crinē ita fulgētem habet, vt vix eum contueri liceat, in seq; hominis effigiē ostendit, vt in Luna cum plena est, conspicitur. Hircus, quam Capram alij dicunt visitur, iubis circundatus specie vilorū. Tuba, quæ tubæ effigiem habet, & in hastam mutatam fuisse, prodit Plinius. Typhon ignea specie splendet, spinam tortam exprimens. Tibia, quæ vt fistula, qua modulamur, est.

De causa ac materia.

Cap. II.

CAELUM esse causam efficiētem omnium impressionum apparentium, præterquam quod ratio ac experientia id docet, locupletissimus testis est Aristot. qui ita edixit, Est autem necessario mundus iste superlatationibus fere cōtinuus, vt inde vis eius vniuersa regatur. Item idem hæc suis scriptis tradidit, Accedente nanq; sole generatio nem fieri, & recedēte corruptionem, & in tempore æquali vtrunq; videmus. Diuus Thomas quoq; id testatur dicens, A corporibus Cælestibus imprimitur in corpore hu-

Aristot. li.

1. ca. 2. Me-

teo.

Arist. lib. 2

c. 10. de Ge-

nera.

Diuus Th.

li. 3. c. 92. cō-

tra gētiles.

Liber

manō aliquid cui⁹ munere disponitur, ad elī-
gendum saepe quod melius est, etiam si finē
rationemq; ignoremus. Quare Messahala
hoc modo scripsit, simile est ergo opus pla-
netarū in hoc mundo lapidi magnetis & fer-
ro, quia sicut attrahitur ab hoc lapide ferrū
per notam longitudinem, itā omnes creatu-
ræ & vniuersa, quæ sunt super terram, affi-
ciuntur à motu planetarum. Propterea opti-
mé docuit Ptolomæus, solem & aërem in
terris omnibus operari: & lunam: quoniam
terris proxima manifestè in terrena in-
fluere, ac cum ea consentire, tam animata
quam inanimata, secundum lunarem splen-
dorem fluuios nunc augete nunc decre-
scere: maria impetu diuerso vt luna oritur,
ac occidit, ferri: omnia germina ac animan-
tia aut omnino, aut aliqua ex parte incre-
menta & decremēta sentire. Stellarum
etiam decursus teste eodem, plurimum in
aere significant, vel æstus vel ventorum,
quibus terrena afficiuntur, & multa alia quæ
Ptolomæus loco citato docet. Ambiens
enim hic aer & circumfus, quem come-
tæ vel sidera suo influxu infecerunt, corpo-

ra immutat, respiratione nimirum in os, nares, cerebrum, asperam arteriam, pulmonem, cor hominis præcipuas partes irrepit, & subintrat: indeq; per totum corpus diffunditur, atque spargitur: quam substantiam aut qualitatem induerit, susceperitque in spiritum & humores & substantiam partium spuit, ac immittit, eisque afficit: cumque ad intima quæque penetret, vt inquit Hippocrates, tabe, vel optima temperatura sua non tantum homines, vt diserte Fernelius docet, sed inanima etiam & quæ solidissima sunt, vt ligna, lapides, & metalla immutat. Morbos tandem aer offusus parat, ac instruit: vitiata nanque & corrupta, atque contagione & inquinamento aliquo aeris sustantia gignendis morbis magnam vim nanciscitur ac obtinet. Hinc pestilentia rabieque homines & canes maxime polluit & labefactat, Nam vt Doctor Brauus erudite tradit ab externo feruore in rabiem canes agitantur, ac incitantur aere videlicet biliosa temperatura infecto. Cum ergo aer meabilis per cuncta sit, subtili lenitate locum ambientem celerri-

Ferne. lib. 1. ca. 13. De humorum causis.

Doctor Brauus. li. de Hydrophobia.

Liber

Ferne. lib. 2. c. 4. Phi- siologicę. Arist. lib. 1. ca. 4. Me- teo. And. lib. 4. Questione 30. Aristo. lib. 1. ca. 3. Me- teo. Timon. li. 1. Meteo- ro. Quę- stione. 10. Arist. li. 1. cap. 4. Me- teoro.

me, vt literis madauit Fernelius, implet. Qua tuor tamen elementa, omnium quę sub hoc mundo lunari oriuntur, & occidunt, mate- ria sunt. Nam cum terra vt ait Aristoteles, vis folis incalescit, duplicem exhalationem fieri necesse est, alteram calidam & humi- dam, alteram calidam & siccam: vnde exha- lationum materia sunt terra & aqua: quę mi- storum in sunt cause, vt probat Andreas Cę salpinus. Nam ex hoc inferiore loco, hoc est à terra, teste Aristotele, halitus ac fumi calidi, & humidi ascendunt, & humor voca- tur, si autem calidi & sicci, exhalatio pro- prio ac peculiari vocabulo dicitur. Hinc Timon assueerat, causam materialem cometa- rü exhalationē calidā & aliquātulum visco- sam esse. Ex hac igitur materia flāme succē- sę, faces, caprę, transcurrentes stelle oriuntur harü quatuor ignitarü impressionü meminit tantu Aristoteles, ad quas ceterę reducuntur. Quarü omnium ignitarum impressionu vni- cam causam esse Aristoteles testatur, diffe- runt tamen τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, vt ipse scri- bit id est intensione & remissione. Vnde non mirandum est si cometę vel maximi collu- ceāt nam solis magnitudinem referens qui- dam

De Cometis.

5

dam cometa visus est, post mortem Deme-
trij Syriæ regis: & paulo ante Achaicū bel-
lum, primo igneus ac rubicundus clarumq;
lumen emittens, ita vt noctem vinceret: po-
steâ paulatim diminutus est: ac tandem eua-
nuit. cuius portenti testis est Seneca. Ne
sit mirum cometam tantæ magnitudi-
nis conspici, Zonaras suis monumentis man-
davit cometam visum lunæ magnitudine. Il-
le cometa magis est mirandus cuius memi-
nit Niceta tradens: diebus imperatoris Ale-
xij Cumeni cometâ in coelo conspectū fuis-
se, sinuosam serpentē representantē qui nūc
porrigebat, nūc in spiras se colligebat, nūc
cum horrore intuētium, quasi inferiores ex
alto deuoraturus esset, humani sanguinis au-
dus vastum rictum aperiebat: qui grauissi-
mas clades, quæ consecutæ sunt, portendit.
Seneca ait, se flammam ingentis pilæ specie
non semel vidisse, quæ in ipso cursu sua dissi-
pata est. Id circa augusti, & Seiani ac Germa-
nici mortem euenit. Quod etiam Salmanti-
cæ visum à multis est nostro hoc cometa
adhuc durante. Sed tamē potest quis obje-
re, cū aqua sit frigida & humida, quomodo
inde exhalationes calidæ prodeunt? Qui-

Senec. li. 7.

c. 1. nat. quæ

Zona. To-

mo. 3. in ui-

ta Costanti

ni Duce im

peratoris.

Nicen. in

Annalibus

imperio

Alexi Cu-

meni.

Senec. lib. 1.

ca. 1. natu.

Questi.

B 5

bus

Libeꝛ

bus sic potest satis fieri. teste Aristotele omne agens id intendit, pro viriliq; conatur, summaq; ope nititur, in suam naturam patiens conuertere, ac transmutare, & suis qualitatibus induere: ac cum vi solis a terra exhalationes attrahantur, eas in calidum conuertit, humido ac sicco manente. Ex quibus patet Anaxagoram, Democritum & omnes Pythagoreos à veritatis scopo valde aberrasse, cum asseuerarent, cometas stellas esse in coelo ex planetis, quos sapienter Aristoteles confutat. Quando igitur huiusmodi halitus à terra in superum locum ascendunt, & vsq; ad supremam regionē aeris, primamq; ignis deueniunt, materiam densam ac veluti concretam ad ignem temperatum concipiendum, aptam secum ferunt: quæ cum accenditur cometa fit. Id sensit Seneca cum dixit, quæ sidera crediderunt ex duro concreta, & ignem alienum patientia. Aliter enim nisi aliquid ponderosum atq; corporale esset, & nisi aliquid haberet, quo flamma nitetur, diffugeret. Vnde intelligimus, cometæ materiam non esse calidam & siccam exhalationem duntaxat, sed humidam quoq; immistam. Oportet autem ignem temperatum

Arist. li. i.
c. 6. Meteoro.

tum

tum esse, vt diutius in materia duret, que in
admodū optimè Aristoteles tenet. Si enim *Aristo. lib.*
vehemens est, cito materiam absumit, si mo *1. ca. 7. Me-*
dicus ac debilis, extinguatur. Ex quibus om teo.
nibus infertur, cometam exhalationem ig-
neam esse: propterea quando apparent, fla-
tus, siccitates, & calores futuros ostendunt.
Quoniam exhalatio calida & sicca adeò tūc
abundat, vt aer aridissimus efficiatur: & hu-
midum quod tunc sursum fertur, exhalatio-
ne calida ac feruida sic discutitur, ac dissol-
uitur, vt nō in aquam, aut in nubem cogi va-
leat, inde in flatum dispergitur, vnde aridi-
tas & calor emergit. Quę cęli constitutio
apparuit, quando in Achaia maris ingens
ęstus ille fuit factus: Et in Corintho Nicoma-
cho regnante cum cometa quidam splen-
disset, ingens ventus debacchatus est,
vt Aristoteles loco citato
scribit.

De

Liber
De cometarum & aliarum impres-
sionum differentia à tem-
pore quo apparent.
Cap. III.

Formæ ignium, quæ in aere vi-
suntur, multiplices sunt ac va-
riæ, ac maxime inter se differunt
positu. Quæ differentia, vt Ari-
stoteles docet, pro materiæ situ & copia,
quæ incensionem est apta, existit. Cui eius eru-
ditissimus interpres Auerrois assentitur in-
quiens, causam diuersitatis istarum propter
figuram vaporis. Ex cometarum materia
sunt, illæ ignitæ impressiones, nempe, Ca-
præ, Faces, quæ & lâpades, & torres etiam
dicuntur. Nam si æqualiter in longum ac la-
tum distenditur exhalatio, flamma vo-
vocatur: Si in longum porrigitur reliquæ spe-
cies fiunt, nimirum Faces, Capræ, stellæ cur-
rentes. Faces accidunt, quando exhalatio illa
seu materia magis longa, quam lata incendi-
tur. Capra nominatur, cum materialongiti-
tudinem continuatam seruat, habet tamen
ad latera flammulas seu appêdices quasdam
inter-

Arist. li. i.
c. 4. Mete-
oro.

Auerro. li.
i. ca. i. Me-
teoro

teruallis distinctas, quæ saltare ac excurrere videntur. Stellæ currentes, quasi scintillæ sunt excurrentes quæ quoniam sæpissime contingunt, omnibus notæ. Est enim exhalatio hæc sicca in longum porrecta, modicum latitudinis habēs, quæ ocysime acceditur, vt in paleis accēsis inuenire intuemur. nisi velimus sentire, exhalationem esse rotundam & modicam, & nimia velocitate, qua agitatur, ac per aerem excurrit, longā videri: quemadmodum quando fauillā aut scintillā, aut carbonem incēsum rotamus in gyrū, apparet nobis quiddā rotundū aut longum, aut alterius figuræ, vt fuerit manus agitantis carbonem aut fauillam. Trabes huius gregis ac naturæ sunt, cæterum à dictis differunt teste Seneca: quia non trāscurrunt, nec præteruolāt, vt faces: ingenti magnitudine apparent, vt ait Anaxagoras: quandam diu fulsisse. Calisthenes tradit, antequā Burim & Helicem vrbes Peloponensi in sinu Corinthiaco mare absconderet, Seneca ac Aristotele autoribus. De quarum significatione vide caput De transcurentibus stellis.

Sene. li. 7.
ca. 1. natu.
Quæsti.

Ab eadem causa etiam proueniunt, Hiatus Arist. li. 1.
Fouæ, Colores cruenti, quos in coelo con c. 5. Mete.
spici-

Arist. lib. 1. spicimus, & non nisi nocte serena teste Ari-
ca. 5. Me- stotele, Αἰτνᾶque αἰτίου δὲ καὶ τούτων το
teo. αὐτό. Hoc est, eadem autem causa horum.

Has omnes igneas concretiones σηριστάμε
μα φασματα. Id est, cōformatas imagines,
seu sprecta, aut visa appellat Aristot. loco
citato. Hiatus quam χάσμα nuncupat Ari-
stoteles, patentissimus est, maxima altitudi-
ne ac profunditate constans: videtur tūc cœ-
lum disrumpi ac aperiri. dum autem pro-
funditas, quæ ibi videtur est pauca & obscu-
ra, Hiatus, & si magna, Vorago nuncupatur.
Fouea vero, quæ βόθυμος dicitur græcè, an-
gustior est, minoremq; altitudinem ac pro-
funditatem habens, quam Hiatus: videtur nā-
que cœlum dum ista phantasmata in aere
apparent, cauo se hiatu scindere & aperiri.
re. Varios colores in cœlo inspicimonet Pli-
nius, præter Aristotelem: Punicei in primis
ac purpurei. Fit, ait Plinius, & sanguinea spe-
cie, quo nihil terribilius mortalium timori
est: incendium ad terram cadens inde. Intuē-
dum hoc tamen est, hos colores non veros
nec permanentes, sed apparentes esse eorū
nanque causa est lux & lumen tenebræ ac
opaci-

Plini. li. 2.

ca. 27.

opacitas. Permissione nanque lucis & opacitate teste eruditissimo Francisco Vallesio Archiatro regio eruditissimo, multi colores generantur, quæ inter se cum veris coloribus immistę varias species colorum producant. vt in aqua ad solem sparsa, & incolumbarum, vel pauonum collis vsu venire videmus. Sicut in Iride Aristoteles fieri docet, quæ ex coloribus non veris constat: vt Olympiodorus contra Alexandrum Aphrodisæum sentit, teste Alexandro Picolomineo. Nam flauus ille color in album tendens ex reliquis duobus coloribus sit: nempe viridi iuxta puniceum posito. Et si Picolomineus aliter sentit: cui Timon refragatur. Has tres apparitiones. Hiatus scilicet, Foveas, colores cruentos, Augustinus Niphus horridas nominat, quarum has causas refert: Ex parte materię, hæc tria sunt vapor, exhalatio, aer. Ex parte agentis, generales causę sunt, duæ scilicet, calor solis, & stellarum, eleuans exhalationes & vapores: & frigiditas noctis siue medię regionis aeris; qua exhalationes

Francis.
Val. li. 2. c.
23. Contro
uersiarum.

Aristo. lib.
3. ca. 4. Me
te.

Picolomi.
in tractatu.
De Iride.
Timon. li.
1. Meteo.
Quæst. II.
Augusti.
lib. 2. Enum
ciato. 1.

Liber

nes & vapores inspissatur colores sanguinolentos generari docet, quoties lumen imminutum ac paruum diffunditur in aerem densum inter nostrum visum & coelum interpositum, a quo reuerberatur, vt inde appareat sanguinolentus color. Illud enim axioma verum est, si exhalatio turbulenta transparentiam lucis exuperat, color niger videtur. E conuerso autem si lux exhalationem vincit, color albus fit. Dum verò hæc duo lux ac exhalatio sunt in æquilibrio & æqua læce, ac æqualem habent potētiam, sanguinolentus color prodit. Qui colores cū elucent, suas calamitates indicant. Nam Olimpiade 107. anno tertio in coelo visi, & Philippus rex totam Græciam concussit, Plinio tradente. Cometæ illud commune cum stellis fixis habent, aliqui, qui non mouentur motu proprio, habent ortus & occasus: quando videlicet circa solstitium, aut in Zona torrida videntur. Sunt & perpetuæ apparitionis, cum apud axem Arcticum visuntur: vt hic noster cometa, qui anno. 1572. mēse Nouembri visus est: à polo nanq; non nisi viginti quinq; ferè gradus distabat. Præterea aliqui cometæ, vt stellæ stantes, ignei, splen-

Plin. lib. 2.
ca. 27.

splendidiq; sunt, ità vt egrè ac difficulter à cæteris nisi à peritis artis Astronomiæ, dignosci possint: adeo obnixè eandem faciem ac formam seruant, vt hic noster. Sic enim, vt cætera sidera, immobilis fixusq; manebat, semperq; ac diu cum stellis fixis Cassiopeiæ constellationis quadrangulum custodiuit. Huiusmodi cometæ in hac re à cæteris fixis dignoscentur. Nam cometæ magnitudo paulatim restringitur, atque imminuitur: ac tandè eius claritas euanescit, & oculis se subbucit. Vt in hoc nostro cometa fieri contingit. Eruditissimus Alexius Vanegas de tempore quo cometæ generètur, tractat, inquiens: in hyeme non gigni, quoniam frigore nimio & humiditate suffocantur. Autumnum tempus magis idoneũ putat, quia solis calor adhuc viget, vt exhalare terram faciat, nec potest exhalationẽ in itinere nimio æstu spargere, & mediæ regionis frigus non ita gelidum est, vt calori repugnare possit. Experientia tamen docet; in alijs quoq; anni temporibus hanc cœli constitutionem fieri. Octavius Vibianus Brixienſis enarrat, anno. 729. duos cometas Ianuarij mense visos. Item anno. 1352. mense Decembri. Et

Alexi. Va
negas li. na
naturali. c.
33.

Libello de
cometis
quot fue-
rint.

C

anno

Liber

anno. 1472. cometa magnus mense Ianuario.
Anno. 1512. mensibus Aprilis & Martij co-
meta sanguineus visus. Hoc nō memini nisi
semel legisse, in æstate cometam effulisse.
Causam esse opinor, quia cum illo tempore
ingens calor feruet, & antequam ad superam
regionem exhalatio deuenire valet, ipsam
absumit, ac cōterit. anno. 1457. integro men-
se Iunio visus, tradente Octauio Vibiano
lococitato.

De cometarum qualitate.

Cap. III.

Valitates, ex quibus omnia, quæ
sub orbe lunę sunt, constāt, qua-
tuor esse, nemo est, qui ambigat:
dum prima philosophiæ rudi-
menta ac incunabula didicerit: calidum vi-
delicet siccum, Frigidum, Humidum. Ter-
ra solis ardore calefacta duplicem fumum &
halitum emittere, stillare ac sudare capite se-
cundo diximus. Primus calidus ac humidus
est, quem Aristoteles vaporem appellat, al-
ter calidus & siccus, quem exhalationem.
Cometæ igitur his qualitatibus componun-
tur

tur his suffragatur Seneca. Qui duabus viribus incenduntur igne, quem eundo & agitando concipiunt, ac regione aeris calida existente. Hæ duæ causæ sunt, quibus inflammantur: nisi placuerit aliam addere, calorem solis, ac sideris alicuius, cui accedit illud Senecæ Dogma testans ex collisione & radijs solis hæc alimenta ignium ardere. Quonia in motus est caloris causa. Inde euenit, vt in aere multam flammam concipiunt. Idecirco Lucretius sic cecinit. Vt omnia motu per calefacta videmus ardescere, plumbea verò glæs etiam longo cursu voluenda liquefcit, & idē vltcrius. Non alia longeratione, ac plumbea sepe Feruida fit glans incurfu cū multa rigo ris Corpora dimittēs ignem concepit in auras. Quod Aristoteles sensit inquens. ὡστε καὶ τα φενομενα τιχόμενα φαίνεσθαι πολλακις

Idest, vt ea quæ feruntur, liquari sæpe conspicimus. Hinc Iacobus Milichius optimè sensit, materiã cometæ esse fumos idest viscosos & lentos halitus comistos, qui tandem & motu, & siderum radijs incenduntur. Hæc cometarum qualitas calida & sicca halitu hoc lento ac viscoso inuoluta apparet, at que conspicitur raro in via solis, quia vis so-

Seneca li. c. 6. natura Quæst.

Sene. li. 1. ca. 1. Natu. Quæst.

Lucre. li. 6.

Iacobus Milichi, in commētarijs Plinij. li. 2. cap 25.

Liber

lis eam cōsumit sæpe ad arctum & iuxta viā
Lacteam seu Galaxiam, vt hic, quem nostro
seculo vidimus anno . 1572 . & . 3 . Constant
etiam cometæ raritate, densitate, colore, vt
Timon docuit. Fumus igitur ille, qui exha-
latio vocatur, qui leuissimus est, si vsq; ad vl-
timam regionem aeris, prope primam ignis,
cum viscoso, humore & terreno inuolutus
feratur, cometa efficitur. Aut non vsq; ad vl-
timam aeris regionem peruenit, sed in eius
principio constitit, vt Capræ saltantes, &
huiusmodi. Si in media aeris regione stat, &
in nubem includitur, in coruscationes, to-
nitrua & fulmina erumpit: si nube nō circun-
datur, & mouetur à frigido regionis me-
diæ expellente calidam exhalationem, ven-
ti inde prodeunt Plinio sic sentiente: si au-
tē non mouetur, sed ibi immota manet,
Hiatus & vorago fit: de quibus Plinius,
quæ vi Siderum fieri existimat. Quando
exhalatio intra terræ viscera latitat, & ca-
lore solis vel siderum in fluxu mouetur ad
exitum erumpit & terræ motus fiunt. Quo-
rum omnium ventos causam esse non du-
bitauit Plinius. Si quod sursum euehitur,
vapor est, qui ex aqua & humidis corpo-
ribus

Timon. li.
1. Meteor.
Questio.
10.

Pli. li. 2. ca.
50.
Plin. li. ci-
tato. c. 51.
& 52.

Et hinc

Plini. loco
citato.

ribus fit, & est fumus subtilis, humiditate aquea, vnde generatur, & caliditate propter solis calorem à quo eleuatur, si ad mediam aeris regionem peruenerit, eius frigore in aquam transformatur, & efficitur pluuia. Si frigiditas immensa ibi inest, condensatur in grandinem: si non frigus adeo ingens vigeat, nix effluit: si ad primam duntaxat aeris regionem deuenierit, in ros mutatur, si multa frigiditas non est, & vapor est multus, caligo & nebula fiunt: cum super terram eleuatur, & modice condensatur, nubes apparent, & in hoc vapore Iris & Halones imprimuntur. Si in terrę visceribus manet, in aquam cõuertitur: vnde riui & fontes profiliunt. Vnde hoc verissimum esse concludimus, omnium impressionum quæ in sublimi fiunt, vaporem & exhalationem materiam esse.

Hac de re lectorem monendum censeo, ne in aliquem lapsum & errorem incautus deueniat, cometarũ igne diuersum esse, ac longe distare, à stellarũ calore. Calor enim, vt sapienter & eruditè à præstantissimo & eruditissimo Archiatro regio Francisco Valle sio traditum est, duplex inuenitur, Elementarij & cœlestis. Ille luce & calore constat

Fran. Valles. li. Controversiarum.

Libeꝛ

qualitateſq; recipit calidas & ſiccas: hic au-
tẽm ſine calore, frigore, humore ac ſiccita-
te, purus, ſimplex cœleſtium corporum ma-
teria eſt. Inde q; ab antiquis huiusmodi cor-
pora dicta, æternus ignis: quãquam hos Ari-
ſtoteles impugnat, obijciens, ſi ignea ſunt pe-
regrinarum impreſſionum ſeu alterationum
eſſe capacia. Cometæ igitur hoc noſtro igne
elementari conſtant: Sidera verò igne illo cę-
leſti, qui neq; adurit neq; qualitate aliqua mi-
ſcetur. Quanuis aſtꝛologi aſſeuerent, Erro-
nes ſeu Planetas, reliquaſque ſtellas, qualita-
tibus illis eſſe calido, ſiccò, frigido, humido.
quoniam iſta in hoc orbe operantur.

De motu & loco in quo fiunt.

Cap. V.

NX prædictis ſatis dilucidum ac
perſpicuũ eſt, cometas alios mo-
ueri, alios autem immobiles per-
ſeuerare. Hic autem cometa, qui
noſtra tempeſtate ſplenduit, eundem locum
ac ſitum ſeruat, vt dictum eſt. Qui mouẽtur
duplici motu agitari contingit: motu primæ
latio-

lationis seu mobilis, intra viginti quatuor horarum spaciū abortu ad occasum eò redeūt vnde exierunt, vt cæteris omnibus sideribus euenit. Quod credi facile potest, si sciamus orbium motus, regionem totā ignis ac aeris vltimam sua latione moueri, ac agitari. Quo motu alij cometæ velocius, si in suprema regione aeris, & prima ignis fuerint, impelluntur: si in inferiori, tardius, quoniam motus orbium iam debilior pigrior ac tardior, in inferiore parte aëris propter intervalum est, & quod æqua celeritate locus ignis ac cœlum ipsum mouetur. Hic cometa, de quo nobis in præsentia est sermo, obnixè ac ad amulsim ceterorum Siderum motum primi mobilis seruat. Hoc autem prætulit Aristotes illis verbis cum dixit, *τοιαύτη ἡ φορα τοῦ κόσμου, τῆς περὶ τῆς γῆς.* id est, vt ad verbū trāseramus, Talis est motio mūdi, qui circa terrā est inuēs, mūdum hunc inferiorem vt ignem ac aerem, latione superiori ferri, ac moueri. Quod autem in inferiori aeris regione cometæ gignantur, experiētia id docet. Cometa nanq; ille magnus, qui terræ motum ac Achaiaꝝ inundationem, dum Elicen & Burim sinus Corinthia-

Aristo. li.
1. c. 7. Meteororo.

cus abstulit, antecessit, coeli vltimi motum minimè seruauit. Nam à Capricorno, vel Aquario, vbi sol tunc cōmorabatur, quatuor dierum spatio ad Orionis Zonam peruenit: qui inter Taurum & Geminos collocatur. Quod nulla ratione euenire poterat, si in supera aeris regione, igni contermina fuisset: quæ etiam, vt ignis regio coeli primi motu rotatur: & sic constat in aeris regione infima fuisse. Quod multis rationibus perspicuè Philoponus ostendit. Ratio autē quare pars superior aeris velocius moueatur, inferior autem tardius, in promptu est. Illa enim pars superior rarior est, ideoq; mobilior: & propterea coeli motum sequitur: hæc autem densior, & idcirco tardior. Inde accidit, vt relinquatur, atq; à coeli velocitate recedat. Potest quis obijcere, Continuum idem est motus, ignis aeri continuatur, ergo idem motus. Id in solidis intelligendum, quorum propriè motus vnus est, Aqua, Aer, Flamma, Exhalatio solida nō sunt sed fluxa. Qui motu proprio feruntur, nunc ad orientem, nunc ad Austrum, nunc ad Boream conuertuntur, ac incenduntur: extra tropicos potius quam infrà, quoniam ibi, vt ait

Arist. li. i.
c. 7. Mete.

Ari-

Aristoteles, vis solis ac siderum non solum calorem excernit, sed id, quod concretum est, dissipat. Motum proprium hinc vocamus motum illum diuersum à primo iam dicto. Quod autem cometæ sic ferantur, experientia docet, nam ille, qui sex mensibus expectandum se præbuit in Neronis principatu, vt refert Seneca, à Septentrione in verticem surgens orientem petijt: alter vero, qui Claudij imperatoris temporibus fulsit, à Septentrione in occasum tetendit, inde ad meridiem flexit, & ibi se subduxit oculis. Ego profecto hunc motum negabo: quin potius contestor, cometam semper immotum manere, quod hac facillima & conuincenti ratione comprobabo. Assueveroq; cometam minime loco moueri, sed flammam ignis pabulum ac fomentum sequi, ea parte ad quam moueri cometa videtur illò serpit, quoniam illam partem versus materiam flamma inuenit. Veluti si ignem in agros aridos induxerit eoducetur, quo fomitem ac pastum repererit. Diuus autem Thomas motum de quo hæc Diuus Th. nus egimus, cometis nõ concedit. Ait enim, super A-
exhalatio igitur ignita existens, in superio-
re parte aeris circumuoluitur, solū cum aere teoro.

Seneca. li.
7. capit. 21.
Natura:
Quæst.

Liber

& igne. Sed quia motus horū corporum est tardior motu firmamenti, ideo cometa existens in aere remanet post corpora caelestia, quæ velocissimè mouentur. Et sic videtur habere motum contrarium firmamēto. Sed cum cometæ ab ortu in Austrū & à septentrione in ortum moueātur eos motu suo ferri, fateri necesse est. Atq; ab vento motum illum effici, ego non dubito.

De cometarum, effectu.

Cap. VI.

Ultorum annorum seculis obseruatum reperimus, Historiæq; clamant, cometarum aduētum ac præsentia clades, excidium, potentatum mutationes, multasq; alias calamitates & ærumnas orbi denunciari. Quo circa mortalibus quando contingunt, maximæ admirationi sunt: cum non semper malum, sed bonum etiam portendat. Aristoteles testatur, cometa splendente annum siccum ac flatuosum reddi, quod historijs probat. Causam ac rationem Diuus Thomas ostendit.

Ma-

Aristo. lib.
.ca. 7. Me
e.
Th. super.
Arist. in h.
.ca. 7. Me
eo.

Manifestum est enim (ait) quod venti & siccitates fiunt propter hoc quod multa exhalatio sicca est segregata à terra inde necesse est, aerem esse sicciozem & humiditas, quæ euaporat ab aquis, rarefit, & dissolui potest, propter multitudinē calidę exhalationis, ita quod non de facili vapores in aqua condensentur: sed magis generentur venti, qui causantur ex exhalationibus siccis. Hoc Diuus Tho. Hinc Pontanus dixit, Ventorum quoque certa dabunt tibi signa cometæ. Vehmēs nanq; ac ingens halitus calidus & siccus cum aerem occupet, & humorem humidum, qui ex aquis exhalatur, dissoluat, ventos proflire ac siccitates euenire, necessum est. Flatus autem adeo vehementiores mouere cometam, affirmat Aristoteles, vt lapides ingentis magnitudinis in altum ferantur. Vt ille qui ex aere in Ægæo flumen Chersonesi decidisse, scribit, cū vespere crinitum sidus esset exortum. Huius lapidis casum Anaxagoras, antequam caderet, cælestium literarum scientia prædictus, vt narrat Plinius, prædixit. Bedare fert, Saracenis Galliam vastantibus quatuordecim diebus duos cometas fulsisse, quos, vt

Ponta . in
Meteo
rologia.

Arist. lo-
cocitato.

Plini. li. 2.
c. 58.

Liber

vt Paulus AEmelius testatur, Caroli Martelli Francorum principis cū Saracenis conflictus maximus secutus est, in quo trecenta septuaginta eorū millia cecidere. Multi Romæ cometæ fulserunt, ante Iulij Cæsaris miserrimum interitum: bella ciuilia secuta fuerunt. Qua de re sic Virgilius, non aliās coelo ceciderūt plura sereno Fulgura, nec di-ri toties arsere cometæ. M. Manilius sic canit. Quin & bella canunt, ignes, subitofq; tumultus.

Manili. li.
i. infine.

Et clandestinis surgentia fraudibus arma. Et & infra.

Zonaras Ciuiles etiam motus cognataq; verba.

Tomo. 2. Significant, nec plura alia incendia mūdus

idē Tom. 3. Sustinuit, quā cū ducibus iurata cruentis.

in vita Arma Philippæos implerūt agmine cāpos.

Anastasi. Crinitas stellas sanguineo colore ante Augu-

Octavius Iti Cæsaris obitum fulsisse, testis est Zona-

Vibianus. ras. Idem ait, Cladem, quam Romani à Vul-

libello de garis in Ilirico acceperunt stellam crinitam

cometis præsignificasse, Octavius Vibianus Brixie

quot fue- sis memorat, anno. 453. cometas in coelo vi-

riat. fos, quos ingens terremotus secutus est, atq;

Terremotus Bella. bella acerrima. Athila nanq; rex Aquileiā

post longam obsidionē cepit; & Veronam,

Me-

Mediolanum, atq; Ticinum, cum multa oppidanorū cæde diripuit. Anno. 504. toto mense cometa visus, postquam maxima siccitas præcessisset, deinde tanta locustarum agmina subsecuta fuerunt, vt quidquid in aruis viride inuenerunt, cum depascerēt, bienio toti Italię ingens fames ingruit. Anno 910. cometæ splenduerunt, quæ mortis Ludouici regis Gallorum & Roduphi regis, & Anastasij secundi pontificis, ac cædis Bucardi ducis nunciij fuerunt. Anno. 914. noctibus. 14. cometæ visi, animalium magna strages secuta: Vngari a Bocoarijs victi: terræmotus. 22. mēse Aprilis maximus factus est. anno. 1006. ad meridiem cometa visus, Sergius quartus pontifex moritur: fames ac pestis per totum fere orbem grassatur.

Anno. 1017. cometes crinibus sanguineis & magnis visus, & ab hora prima vsq; ad tertiam duo soles, & Iris in medio cernebatur: terræmotu in Syria multa oppida corruerūt: & Bohemundus Antiochiæ princeps moritur.

Anno. 1264. cometa magnitudinis inusitatae ac insignis tres menses visus, & eadem ipsa nocte qua Urbanus Pontifex summus obiit

extin-

Siccitas, locustæ famemes.

Mortes. Mortalitas animalium. Bellū Terræmotus. Mors, & fames.

Terræmotus & mors.

Mors & bellum.

Liber

Regni mu-
tatio.

extinctus Bondogobar Babylonie sultanus in sequentis anni initio Syriae Christianos de bellat. Anno. 1301. cometa omnibus spectatibus fulsit, atq; in sequentis anni principio Belgarum vulgus opifices & infimae conditionis homines a Francis deficiunt, dominiq; provinciae facti Francorum regis copias superant, & crudeliter interficiunt

Regni mu-
tatio.

Anno. 1352. ad Boream Decembri mense cometa est conspectus, quo extincto, ventorum aestus subsecuti, & caelestis trabs priore ardente parte visa. Ludouicus Philippi Tarentini Principis filius contra Ludouicum Pannonie regem Regnum Apuliae obtinuit.

Mort es
Bella.

Anno. 1314. cometa tribus mensibus, & tres lunae in coelo apparuerunt. Henricus imperator obiit: magna dissensio inter electores secuta, alijs Ludouicum, alijs Federicum eligentibus: post annum octauum multis praелиjs Ludouicus voti compos euasit: Clemens Pontifex moritur, sedesq; Romana annis duobus, mensibus tribus diebus decem & septem vacauit. Anno. 1337. cometes quatuor menses, & antequam euauisset, alter ortus qui mensibus duobus visus.

Mors bel-
lum.

Anno. 1403. cometa lucente Galeatus Mediolan-

diolanensium dux in Florentinos persuos ductores bellum mouit, apud Malignanum agri Mediolanensis oppidum moritur. Taburlanus incredibilis potentiae imperator, ut pote qui in castris duodecies centena milia hominum ductaret, hoc anno moritur.

Anno. 1472. cometa magnus mense Ianuario visus, multi mortales obierunt, Christophorus Maurus Venetorum dux moritur. Per se in Asia ab Hazuncassano deuicti. annus subsequens glacie & niuibus insignis, adeo ut pruina vineas absumeret. Anno. 1457. integro mense Iunio in. 20. Piscium gradu cometa visus: in quo varia prodigia nunciata: in Sabinis vitulum capitibus buobus ortum: Romae apud Veneris portam, & in Liguria carnes pluuisse. Venetijs nonnulli ambitus damnati: ad lacum Benacum haud procul a Salodio Mons magno hiatu de hiscit, Franciscus Foscarus Venetorum Princeps, cum ob senectutem reipublicae munieribus vacare non posset magistratu a senatu abdicatur.

Anno. 1487. cometa viso Robertus Sanseuerinus exercitus Veneti Imperator dum aduersus Sigismundum Bariatiae, & Albertum Austriae principes copias ducit, mul-

tis

Morbi.

Mors bellum.

Liber

tis hinc inde cladibus illatis in Athesi flumine submersus, quinque milibus ex suis absumptis ac desideratis. Helvetij agrum Mediolanensem vastant: Sadanensis antistes Principis Valesij aduersus Mediolanenses dimicans, à Mediolanensium principe multis ex suis amissis superatur atque fugatur.

**Mortes
bellum.**

Anno. 1506. aliquot dies cometa visus: Philippus Castellæ Princeps & Austriæ Archidux in Hispania extremū diē clausit. Maximilianus Romanorum rex comitem Palatinum debellat, & vincit. Bohemi Germaniam depopulant, & à Maximiliano reprimuntur.

Bella.

Bella.

Anno. 1512. Martij ac Aprilis mensibus cometa sanguineus splenduit, Brixia a Gallis expugnatur, atque diripitur, cum multa tum ciuium, tum militum occisione: illo Anno Galli cū Hispanis ad Rauena cōgrediuntur: & Rauena diripitur ecclesijs & cœnobijs deprædatis, cum magna ciuium strage.

Bella.

Anno. 1514. Veneti duce Bartholomæo Luuiano, dum Ferdinandi Hispaniarum regis, ac Maximiliani copias, quas Raimundus Prorex Neapolitanus, ac Prosper columna regebat, ad summam annonę inopiam redigisset

gisset, in fugamq; compulisset, ad quartum lapidem supra Vincentiam dum incompósito agmine eos aggrediuntur, fusi fugatiq; sunt, omnibus fere ducibus in eo prælio desideratis, cometa hoc anno fulgente.

Anno. 1521. Insubriæ principatum Galli occupabāt, Rhegium & Parmā eū invaderēt, à Prospero Columna Cæsaris exercitus duce delētur, atq; fugantur. Francisco Maria Sfortia in Mediolanēsis principatus gubernatione restituto. Ideo Decimus Pontifex Maximus ad Villam Mallianā in febrim incidēs calendis Decembris Romæ postmodum movitur non sine cometæ splendore.

Bella.
Mors.

Anno. 1553. cometa maximus ad septentrionem visus, imperator invictissimus ac potentissimus Carolus quintus Bruxellis in Gallia Belgica ægrotavit, cum Henrico secundo Galliarum rege dimicat: Imperatorius exercitus Teruanā ac Hedinum fortissima Gallorum præsidia, expugnat, & ibi filius maximus comitis stabilis Galliæ & Navarrę Mariscalus, captus, dux Horatius Fernesius cum multis patricijs interfecti. Plin⁹ suis scriptis tradidit, quotiescunq; cometa cum stellis fixis triangulum aut quadrangulum fecerint

Bella,
Mortes.

Plin. lib. 2.
ca. 25.

Liber

Pontanus in meteo-
rologia. iingenijs & eruditione portendere, Hæc au-
tem nostra crinita quadrangulum cum stel-
lis fixis constellationis Cassiopeiæ facit. Pon-
tanus quos effectus cometa habeat, sic iusit.

Eutro. li. 10 in vita Im-
pera. Con-
stantini. Magnorum & clades populorum & funera
regū. Eutropius de Constantini morte loquēs
scribit, Denunciata mors eius etiam per stel-
lam crinitā, quæ inusitatae magnitudinis ali-
quandiu fuit. Paulus Diaconus prodidit,

Paulus. li. 18. in vita
impe. Pho-
cæ. paruisse, postquam hoc secutum fuit, Hera-
clianum, qui Africā regebat contra Impera-
torem Phocam rebellasse, Imperatoremq;
& regno & vita priuasse. Id tandē obseruatū

Ptolome. li. 2. c. 9. Iu-
diciorum. ab Historicis Philosophis, ac Astrologis est,
nunquam cœlo spectatum impune cometā.
Cuius documenti ratio est, vt mihi videtur,
eaq; a Ptolomeo scribitur. Quoniā effectio
harum est Martiæ ac Mercurialis proprieta-
tis, & inde bella, æstus, & turbulencias notāt,
& ea quæ ista sequi consueuerūt. Solet quoq;
videri cometa quidā, qui xiphias nomine di-
citur, de quo. c. 1. egimus. Illud obseruatum
in antiquorū annalibus habeo, nunquā sine
magna hominum clade hūc apparuisse. Pro

Proco. li. 2
bel. Persici

copius

copius sic monet, Insuper cometes eo tēpo-
 re diebus plurimis apparuit, prima quidem
 parte viri magnitudine in occidentem ver-
 sa, posteriore autem longe maior in occiden-
 tem spectans solem in Crapricorno existen-
 tem, ipse in Sagitario sequebatur, xiphia vo-
 cant, quod longe in acutum tendat. Postea
 subdit, in gētes igitur tunc Hunnorum exer-
 citus Histruū transmittentes in omnem Euro-
 pam inuaserūt. Deinde addit, centum vigin-
 timillibus hominum captis domum reuerte-
 runt, nullo penitus eis resistente. Ex quibus
 omnibus Historijs ac multis alijs, quas silen-
 tio ne tædio sum sit, eas recensere, prætereo,
 constat, cometas in ijs inferioribus locis ali-
 quos effectus operari. Quod etiam ex præ-
 stantissimorum testimonijs satis perspici-
 um ac palam est, Cicerone a seuerate, Tum
 facibus visis celestibus, tum stellis ijs, quas
 Græci cometas, nostri crinitas vocant, quæ
 nuper bello magnarum fuerunt calamita-
 tum prænuntiæ. Tibullus etiam occinit.
 Belli mala signa cometes. Iosephus come-
 tas Edicta dei vocat. Postea autem in fine ca-
 pitis, addit, Hæc si quis reputet, inueniet.
 D E V M, quidem hominibus consulere,

Cicero. li.
2. de Diui-
na.

Tibul. li. 2.
Egloga. 6.
Iose. lib. 7.
c. 12. bel lu-
da.

Liber

modisq; omnibus præmonstrare, quæ sint eorum generi salutaria, ipsos autem ob dementia suam malis volutarijs interire. Ptolemaeus sic testatur: Observandæ crinitæ seu in deliquijs, siue in alio quolibet tēpore fulserint, in considerationibus vniuersalibus, quales sunt, quæ dicuntur Trabes, Tubæ, Dolia ac huiusmodi. Ex Hermetis Philosophi scriptis scimus, cometas effectus aliquot habere, si enim, inquit, in ascēdente natiuitatis, vel in signo profectiois, vel in ascendente reuolutionis, vel in ipsis terminis diuisionis, cometa apparuerit, illi cuius natiuitas fuerit, afflictiones in prelijs, ægrotationes, labores, tristitias, denotat, ac præfagit. Hoc est aduertendum, in Eclypsis tempore cometas apparere, qui suos habent effectus, quos etiam Astrologi seruant. Ex quibus liquet hunc ignem non casu nec temere in cœlo, splendere.

Cometarum effectus homines non cogere: lapidesq; è cœlo casuros, nunciare.

Cap. VII.

Illud

Pto. lib. 2.
Iudicio.

Hermes li.
2. ca. 3. De
reuolutio-
ne natiuita-
tum.

Illud admonitione minimè indigere existimo, neq; cometas, neq; astrorū influxus, tantarum esse virium, tantæ potentiaë, tantiq; effectus, vt hominem cogant, neque transuersum agant, neque impellant, quod non licet, facere. Deus nanque maximus, optimus, reliquit hominē, & posuit eum in manu consilij sui, vt sacris monumentis traditum est. Quanuis enim cometæ ad biliosam naturam hominis temperaturā, ac humores ipsos adducere atq; inuertere nitantur, eumq; ad iram pronū ac aptū reddant, non tamen trahere, ac præcipitem in suum malū ingenium ferre poterūt. Homo cū se biliosum, iratum ac sic affectū sentiat, potest se ipsum cohibere, frænisq; ac suæ rationis repagulis & catenis astrictū tenere, ne exardescat, ne stomachetur, ne inde in rixas contentiones, dissidia, seditiones deueniat. Vniuersi nanq; influxus homines inuitant, alliciunt, lactant, nō tamen cogūt. Inde Diuus Hieronymus. Nec ad virtutes, nec ad vicia necessitate trahimur, alioquin, vbi necessitas est, nec damnatio neq; corona est. Ea fuit nostri optimi maximiq; Saluatoris summa sapientia, sum-

Ecclesia-
stes, c. 15.

Diuus Hie-
ron. ad Io-
uinianum.

Liber

num opificium, sicque coeli enarrant gloriam DEI, & operam manuum eius annunciat firmamentum. Ille scrupulus aliquem exercere, ac male habere potest, vtrum cometæ significatores sint ac nuncios, lapides esse è caelo casuros. Cui dubitationi ansam mihi offerunt, atq; præbent illa Aristotelis verba. Quandoquidem, & cum lapis ille, qui apud Aegos flumē ostenditur, ex aere cecidit, vento sublatus excedit interdiu, cometa quoque illis noctibus flagrante. Plinius etiam de hoc lapide hæc literis mandavit, celebrant (inquit) Græci Anaxagoram Clazomenium Olympiade septuagesimæ octavæ secundo anno, prædixisse cælestium literarum scientia, quibus diebus saxum carurum esset & sole, idque factum interdiu in Thraciæ parte ad Aegos flumen. Qui etiam lapis nunc ostenditur magnitudine vehiculi, colore adusto, cometa quoque illis noctibus flagrante. Hæc Plinius, quem lapidem in Vocontiorum agro se vidisse, ait. Et ne aliquis nugas esse putet, lapidem illum esse vehiculi magnitudine, Plutarchus in Lysandri vita de eodem lapide

Arist. li. 1.
c. 7. Mete.

Plin. lib. 2.
ca. 60.

He loquens scribit. Miræ magnitudinis sa-
xum ad AEGOS flumen coelo delatum esse.

Quem ætate sua ostendi, ipsemet Plutar-
chus testatur: addens illud huius lapidis ca-
sum prodigium fuisse Lyfandri victoriæ

maritimæ contra Athenienses. Cuius histo-
riæ mentio ac recordatio est apud Am-

num Marcellinum, ac Diogenem Laer-
tium. Augustinus Niphus narrat sua tem-

pestate tres magnos lapides è coelo deci-
diffe: vnus librarum centum sexagin-

ta: alter sexaginta tertius viginti. Auer-
rois narrat, Auicennam dixisse, lapidem

è coelo decidisse, die sereno: quem ipse
vidit, habere colorem & odorem sulphu-

reum. Aristoteles affirmat, Vento lapi-
dem illum qui apud AEGOS flumen cæ-

cidit, esse sublatum, quem omnes iunio-
res sequuntur. Cæterum intellectui ac rationi

maxime repugnat: rem adeo grauem, & è
terra sublatam, tandiu in aere, sine casu du-

rare posse. Quandoquidem multos an-
te dies Anaxagoras id euenturum, præ-

dixisset. Neque Plutarchi rationes lo-
co citato quadrant. Potior Augustini Ni-

Ammia. l.
22.

Dioge. li. 2
in Anaxa-
goræ vita.

Auerro. l.
2. c. de To-
nitruis.

Aristo. lo-
lococitato

Augusti.
in comēta-
rijs. Ari-

sto. li. 1. c. 7
Meteoro.

Libet

phi mihi ratio videtur, a leuerantis, terream & viscosam exhalationem intra vapores inclusam ab antiperistasi circumstantis frigiditatis inflāmatam leui inflammatione fuisse, quæ mox ab eadem frigiditate extinguebatur. Quo circa præter rationē nō est, nec philosophiæ refragatur, lapides in aere generari, quemadmodum grandines, & cætera meteorologica. In antiquorum enim annalibus legimus, lapidibus pluuisse: quos vento in aërem esse leuatos non est rationi consentaneum affirmare.

De cometarum obseruatione & significatione. Cap. VIII

Efectus aliquos sequi post cometarum apparitionē, & ante, ex eis quæ a nobis sunt tradita, manifesto cognoscimus. Sed id in præsentia est differendū, quo pacto id significat, & utrū sit aliqua eorū obseruatio, quādo apparet, vt inde cometarū significationes sciri possint. Ad cuius reiverā cognitionē hoc cōuenit, viso cometa intelligere. Eius longitudinē, Declinationē, partem declinationis, Magnitudinem, cōmerciū cū cæteris sideribus

bus: locum quem in Zodiaco occupat.

Longitudo cometæ consideratur, quando scimus cum quo gradu orbis signorum, hoc est Zodiaci ad mediū cœli, id est, ad meridianum circulum deuenit, quæ ab Astrologis cœli mediatio dicitur. Quæ obseruatio paulò ante mediam noctē fieri debet. Hæc speculatio nō ita necessaria, vt reliquæ quas postea scribemus, in cometis præsertim, nā in stellis alijs commodissimum est. Declinationem contemplantur quando cognouerimus distantiam cometæ ab AEquinoctiali. Arcus enim meridiani interceptus inter æquatorem, id est, AEquinoctialem, & stellæ crinitæ centrum seu corpus, declinatio vocatur teste Stoflerino. Quæ obseruatio in Stofle. Par cometis ad ipsorum significationem sciente. 1. Propodam præcipua est, sciemus sanè cui regioni sitione. 12. seu vrbi sit, cometa verticalis docente Stadio, ibi nāque maior eius influxus erit. Pars Stadius in declinationis scitur, cum intellexerimus, si cometa- declinatio illa est meridionalis seu austrina, rio de stel- an septentrionalis seu aquilonaris, quod idē lisfixis. c. 4 est. Hoc sciri, potissimū est, vt intelligatur, quam partem versus cometę significatio extenditur.

Liber

Magnitudo cometæ consideratur, ab eius magna vel parua luce, & radijs ac splendoribus, si namque lux magna, & radij ingentes fuerint maximèque extensi, & splendor maximus, quod proueniet ex corporis magnitudine, cometa erit primæ magnitudinis: si autem non ita magnus, secundæ, & sic de cæteris magnitudinibus dijudicabis.

His sic pensitatis signum & gradû in quo commorantur cometæ, considera: ac cum quibus cæli cōstellationibus seu imaginibus coniungatur, nempe cum Cassiopeia, Serpentario, Hydra, Aquila, Delphino, Hyadibus, Pleiadibus, aut cum quo Planeta, nimirum si cum Saturno, Ioue, Marte, & cæteris: aut cum aliqua stella fixa sola. Ut cū cane maiore, qui & Sirius dicitur, & cane minore seu canicula qui Procyon, oculo Tauri, qui Aldebarā, corde Scorpionis, q̄ & Antares, Vega & reliquis. His diligenti trutina ac aurificis statera fidelissima hoc est lynceis oculis & certissima obseruatione cognitis, ad significationem considerandam descendet peritus Astronomus, ut verius quam possit, homines quid fugiendum, quid cauendum sit moneat. Vir namque sapiens (ut inquit Pto-
lonæus)

Ionæus) dominabitur astris. Ac multos v̄-
 tuos casus, ærumnas ac calamitates prou-
 dere potest. Non enim hæc necessitatem rei
 imponunt, sed naturæ cursus & inclinatio-
 nes ostendunt. Nec semper cometæ malum
 portendunt, sed bonum etiam. Nam cala-
 mitas ac horrendum illud quod signant, fre-
 quenter alijs nationibus, gentibus, potius
 quam Christianis: puta Turcis, Mauris, Ido-
 lolatris & alijs exteris rebus. Illud est nobis
 bene prædicere, ac rem iucundam ostende-
 re. Præterquam quod sunt alij cometæ, qui
 prospera ac salutaria influunt, vt cap. 12. Di-
 cetur. Guido Bonatus suis monumentis mā-
 dauit. Si cum caput draconis in Ariete fue-
 rit, ibi cometa aliquis ei coniunctus visatur,
 malum ac detrimentum diuitum & poten-
 tum, atque nobilium, simul & tristitiæ mul-
 tudinem in rusticis in oriētis ac Baby loniæ
 partibus significat.

Guido Bo-
 natus. part.
 8. c. 104.

In Ariete.

Si caput Draconis in Tauro inueniatur,
 & cometa ibi visatur hominibus malum ac
 iniurias inuenturos nunciat

In Tauro.

Si in Geminis capite draconis commorā-
 te cometa splenduerit, viros in libidinem in-
 cendit, in eamque pronos facit.

In Gemi-
 nis.

In

Libër

In Cācro. In Cancro si cometa apparuerit capiti draconis iunctus illo anno locustarum copiam mesles rodentium ac destruentium futuram hariolatur: & brugo seu vermis arbores ac fruges perdet.

In Leone. Si capite Draconis Leonem occupante cometa ei copulatus inueniatur, lupi in animalibus sæuient, vermes frumentum vastabunt.

In Virgine. Virgo si caput draconis hospitio acceperit, hominum de loco in locum migrationē, & præsertim magnatibus, ac viris regijs in seruiantibus malum statum minatur.

In Libra. Librę hospes quando caput draconis est, cometasque ibi intueantur gentes, abundantiam furum, ac prædatorum intelligemus.

In Scorpio. Scorpius si caput draconis recipiens ibi cometa ei adhærente bellorum multitudinem, & militum rebellionem fore inuenimus.

In Sagittario. Sagittarium caput habitās cometa eum amplexus rusticis afflictionem notat.

In Capricorno. Capricornum si caput hospitatum sit, ad fornicationes omnes inuitabit, atq; alliciet.

In Aquario. In aquario capite draconis manente, Bellorum affluentiam signabit.

In

In Piscibus inter affines bellum, maximum In Piscib⁹.
accædes, & inimicitia.

¶ Cometarum significationes
ex coloribus. Cap. IX.

Vemadmodum, vt Ptolomæus Ptolo. lib.
tradit in deliquijs seu Eclypsis⁹ 2.c.9. Iudi-
est color luminarium seruadus, ciorum.
vt euentus eorum sciri possint,
sic in cometis contemplandum censet Leu Leupo. tra
poldus. Edocet nãque colore cometarum, etatu quin
& ex natura signi vbi prius apparent, malũ to.
quod significant, cognoscitur.

Si cometa colorem Aethiopicum, seu ni-
grum, & liuidum habuerit, Saturni effectus
presagit, frigore immenso morbis diuturnis
homines opprimit, vt tabe, marcore, eos etiã
humoribus molestijs, fluxionibus, quarta-
nis, exilijs, inopia, angustia, terroribus, lucti-
bus, mortibus senum conficit: bruta homi-
nibus seruientia comminuit, morbifera ma-
la ipsis inferendo. Aer est horrendo frigo-
re infestus, glaciōsus, nebulosus, pestilēs, in-
de tempestates pessimas, densas nubes, cali-
gines,

Liber

gines, niues affert, penuriam frugum & vastitatem immittit. Quas omnes significationes, religiosorum ac piorum hominem precibus & suffragijs Deus optimus, maximus, sapissimè auertit, mitigat, suaque clementia diminuit. Et vt ait Ioannes Damascenus

Leupold⁹. apud Leupoldum, cometa adeò fit ad signā tractatu. 5. dum mortes potentum, & dissoluitur, per Deum. In hoc loco Leupoldus scribit, hunc cometam ex Saturni natura mortalitatem & famem significare.

Si cometæ color candidus est, qui color Iouialis existit, flatus ac siccitates, quas cometæ generant, hominibus salutare erunt.

Si rutilus est color, qui materialis est, bella, rixas, & dissensiones efficit.

Si flauus, qui est Veneris, multos ventos procreat. Venus namque planeta ventosus est: & ventorum domina, omnia foelicitat Deo redemptore nostro, annuente.

Si variorum colorum est, quod Mercurio attribuitur: ventos mouet: febres quotidianas, tusses, tabes excitat, tonitrua, fulgura, fulmina cit. Quas omnes significationes, cæterasque quas tædij gratia prætereo, aspectibus,

etibus, conjunctionibus ac locis bonorum vel malorum planetarum, aut augmentur, aut minuuntur, vel mutantur.

Leupoldus refert, duos cometas esse Io-
uis, quorum alter Argenti, alter autem
Rosæ vocatur: qui dicitur Argenti, ait, ra-
dium pulcherrimum habere: qui aspici non
potest: & cum apparet, significat annos fer-
tiles: quod vberius ac plenius erit, si Iupiter
in signo aquatico, vt Cancro Scorpione, Pi-
scibus inueniatur.

Rosam autem, inquit, magnam ac mun-
dam esse, & faciem vt hominem habere: &
color eius est argenti auro commisti. Quæ
cum conspicitur, mortem potentum ac diui-
tum portendit. Idem Autor docet Martis
cometas esse quatuor, Veru, Pertica, Tena-
culum, Matura rubea. Qui omnes Martis co-
metas, cum conspiciuntur, Prælia, terrores,
in mundo vaticinantur. Veneris vnum esse
asseuerat, vocarique militem, magnum est,
ac instar globi lunæ, qui crines & radios re-
tro effundet: & percurreret duodecim si-
gna. Nocet potentibus, & tunc insur-
gunt homines, qui volunt mutare res anti-
quas, & novas inducere, Mercurij vnus est,
& vo-

Liber

& vocatur dominus Aſconia, eſtque cæruleus & parvus cauda longa, cum vero apparet, mortem ac bella demonſtrat. Verū eſt aſpectu horribilis, & prope ſolem vadit. Per tica, groſſum corpus habet: paucitatē a quarum notat, & copioſius ſi iungatur Veneri: ſi Mercurio copulatur, morientur iuvenes & ſapientes: ſi lunæ, populus morietur: ſi Saturno, mortalitas grauis erit: ſi Marti, bella & cædes: ſi Ioui, quicquid ſignificat in potentibus & diuitibus apparebit. Ptolomæus

Ptolo. cēti
lo. 100.

monet, ſi ſtella cometa fuerit, in vndecimo ſigno à ſole, quod contingit, quando ſol eſt in Tauro, & cometa in Ariete: aut ſol in Geminis, & cometa in Tauro: aut ſol in Cancro, & cometa in Geminis: & ſic in alijs ſignis: & hoc in ortu vel in occaſu: & apparuerit in angulo meridiano, vel occidē tali, aut potentiffimus aliquis, aut magnus in regno morietur. Si autem in ſuccedenti, hoc eſt, in oſtaua domo, vel vndecima, bene ſe habebunt ornamenta eius, ſed gubernatorē ſuū mutabit: & ſi in loco cadenti, id eſt, in nona, vel duodecima, erunt ægrotationes & mortes repentine. Et ſi ab occaſu ad ortum moueatur, alienigena hoſtis regionem inuadet.

Si verò

Si verò non mouetur, hostis indigena erit.
hæc Ptolomeus.

Quid cometæ portendant quan-
do in locis alicuius schematis
vel signis zodiaci appa-
ruerint. Ca. XI.

D' huius capituli notitiam & ve-
ram cognitionem, ea quæ Leu-
poldus commemorat, repe-
tere necesse est. Scribit enim:
si cometa in natiuitatis ædifi-
cij, aut cuiusvis radicis ascendente seu ho-
roscopo fulserit, idē obtinget. Si in signo pro-
fectionis, vel reuolutiones, vel indirectionis
gradureperiatur nati mortē vel illius rei de-
structionē, ac detrimentū, cuius ascēdēs fue-
rit illud signū ostēdet. Et si in medijs cœli sig-
no geneseos aut natiuitatis alicuius se osten-
derit, vel quandoquis eleuatus est ad aliquā
dignitatem, eleuationi dignitatis periculum
imminebit. Est quoq; cōsiderandum, in quo
signo primo cometa fuit: nam damnum, aut
commodū pro illius signi natura, & domus

Leupold.
Tractatu.

5.

E in

Liber

in qua fuerit, iudicabit. In natiuitatib⁹ enim domus etiam est contemplanda, in qua fuit signum, vbi cometa apparuit, in alijs cōsiderationibus signum cōtemplare sufficit. Nā si in æquinoctio Arietis nitescit, regni Babylonix detrimentum, Bella inter Græcos, & Barbaros, & inter Italos atque Alexandrinos significabit: Infortunium Romanorum, siccitatem magnam, oculorum dolores, bouum mortes, nobilium descensum, & eleuationem infimorum minatur. Aurifodinas & argentifodinas, manifestabit, æstatem æstuosissimam notat, Si primū, in Oriente cometam intuemur, odium inter Persas & alios signat. Si in Occidente, magnates à potentibus non bene habebunt, ac cædem in Occidente, pluuias multas, fluminum inundationes & niues efficiet.

In Tauro.

Si in Tauro emicuit, Bella & rumores terribiles in terra Romanorum, & Babylonix erunt, ægritudines vehementes grassabuntur, annona in penuria erit. Infortunium Italis in captiuitate & oppressione, ac mortalitatem, multi dolores sicci, scabies, pruritus homines infestabunt. Bo-

ues

ues morientur, & quædam pars per terræ-
motum desolabitur: frigus vehemens, &
messium corruptio vigebit: arborum fru-
ctus cadent: culturæ ac plantationis pauci-
tas eueniet. Si in Oriente splenduerit pu-
stulis homines implebuntur, & durabit hoc
annis sequentibus: ægritudines multæ in
quarta æstiuâli contingent. Si in Occiden-
te pluuias multas significabit.

Quando cometa in Geminis sederit, & In Gemi-
emicuerit, qui Romanis præest, Angustias: nis.
infortunia, ægritudines habebit: fames, mor-
tes puerorum, & abortus prægnantium non
deficient. Aues morientur, Tonitrua ma-
gna & coruscatio venenosa fructus combu-
rens accidet. Si in Oriente fuerit inuentus,
multi magnates ob ordinibus suis cadent.
Si in Occidente multam captiuitatem plu-
uias multas & inundationes significabit.

Cometa in Cancro fulgens bella, multam In Cancro
mortem, multa mala, submersionem, mor-
tem subitanæam quorundam, multas plu-
uias, paucos pisces prædicit. Si in Oriente
remorabitur, Angustia, & annonæ vilitas
in anni fine erunt: in Occidente rixas inter
potentes, & postea pacem, conciliat.

Libet

In Loene. In leone, qui rerum potiti sunt, in fine anni pugnabāt, vnde multa sanguinis effusio, quorundam nobilium mortes, stranguriam, oculorum dolores, ægritudinem, luporum, canum rabiem signat: in Oriente multas contē tiones ac siccitates: in occidente, egritudi- nes multas, fortitudinem luporum & rabiē canum.

**In Virgi-
ne.** In Virgine cometa si fulserit, vilitatem re- rum, mercaturam cum iniuria, multos dolo- res febrium, & tremores, ventositatem mu- lierum, vlcera, pustillas, prægnantium abor- tus. In oriente, & solibidem Persæ vincent, in occidente pugnam Babylonix designat.

In Libra. Cum libra à cometa occupatur, mortem magnatum occidentis partis, multam mor- tem principum, & nobilium, paucitatem pluuiarum multam serenitatem, ventorum vehementiam, fluminum siccitatem, plan- tarum paucitatem, frondium destructio- nem. In oriente erunt infortunia multa Do- minātis Babylonix, equi & muli erūt cari, & bella in terra Romanorum, & se mutuo in- terficient. In oriente, serui suis dominis non obediēt, fructus erunt mediocres.

**In Sagita-
rio.**

Sagitario cometa in hospitante mortem nobi-

nobilium caloris vehementiam, paucitatem fructus palmarum. In oriente, mortem eorum qui potiuntur rerum, & pugnam & latrocinia, paucos redditus hæreditatum, & fructuum in occidente abortus mulierum.

In Capricorno cometa splendens, bellum inter dominatores, & multa infortunia: & si talis cometa fuerit in occidenti, Dominis illius regionis id portendet: & rixam & rumores terribibiles in Persia, & meridiem versus latronum multitudinem, & mortem, & nimiam grandinem, & niues, & destructionem plantarum, & maximè hororum. In oriente, impedimenta potentum ex inimicis suis & erunt causa mortis eorū, & renouationem domini in potentibus, & erunt niues multæ, & pluuia & saluatio vinearum, & fructuum. In occidente, herbositatem anni, & aquarum abundantiam.

In Capricorno.

In aquario cometa habitate mors alicuius potentis in orientis parte, & vir qui regnum quærit, erit: in occidentis parte, multa mors & cædes, ac pugna cum multi temporis duratione: lepra homines infestabit, aer tenebrosus erit: tonitrua, coruscationes, & fulmina multa existent: præter hæc auiū

In Aquario.

Liber

& pisciū paucitas:annonæ vilitas.Si in parte orientali est,sole Aquarium occupate multa turba in occidente, multos rumores terribiles in Persia sparget, & deprædationes erunt.

In Piscib⁹. In Piscibus cometa repertus alicuius plebis mortem, & multam cædem in dominijs nigrorum, & Aegyptiorum propter fidei causas notat:eruntque prodigia. Et dominus exhibet, multas ciuitates comburet, & infeliciter ei succedet;pisces morientur:ex aquis parum vtilitatis.Si in ortu emicuerit Sole in piscibus, in ducibus ac principibus rebellio erit, domino non obediens, & censum domini tollet, multus timor, plurima climata occupabit, Persia infortunium sentiet, plurimæ aderunt pluuiæ:in occidente, multæ tēporum angustia, & mortes in pluribus climatibus videbuntur præcipuè in occidentali plaga, & durabit annis tribus:auium ac piscium copia non modica, flumina inundabunt.Et si in aliquorum domibus fuerit, illorum angustias denotat, & bella.

Hoc cometæ significabunt dum soli & sine aspectu, vel coniunctione fortunarum & beneuolarum stellarum fixarum fuerint
affla-

afflati. Si enim foeliciū astrorum commercio vel radijs gaudent, minuent, vel mitigabunt, vel mutabūt, quidquid horrendum ac atrox portenderint.

Illud ex Plinio addendum putamus, si co Plin. lib. 2, meta tibiārum speciem retulerit, & ostenderit, quoniam est instrumentum musicum, cap. 25. cātoribus, cornicinibus, tubicinibus, organici, idest, organistis aduersum aliquid representat. Quid? quod si crinita stella illa in signorum gradibus seu partibus, quæ verenda ac pudenda notant, homines libidine deditos, in veretro, testiculis, vesica, pectine esse passuros demonstrat. Vt si planeta aliquis qui in aliquo signo verendis præfuerit, cometæ ibi remoranti cohæserit, aut quadrigono seu quartilli aspectu ipsum cometam visitet. Vt si Iupiter; qui in geminis verendis præest, & Mars in Libra, Venus in Scorpio, Mercurius in Sagittario, Capricorno in Piscibus, Sol & Luna in Aquario sint, Alchabitio Doctore, Alcha, par omnes hi planetæ in his signis verēda habēt. te prima.

Ad hæc si cometa cum stellis fixis triangularem, seu quadrangularem figuram effinxerit, viris literatis ac eruditis aliquid infau-

Lib er

stum præfagit. Sin autem cometam in aliqua-
rum serpentum constellatione aut australis
regionis, aut borealis intueamur, venena
fundere, id est aerem venenosum ac pestilen-
tem reddere, eumq; corruptione ac tabo in-
ficere, palam erit. Doctor Franciscus Villalu-
pus per serpentem, septentrionalem Cau-
crū, quod est signum Boreale, intelligit: per
serpētem austrinum Scorpionem, quod est sig-
num australe. Ego vero per serpentem se-
ptentrionalem, Draconem qui borealis Pto-
lomæo teste est, & inter duos Arctos collo-
catus visitur. Quem ibi Ovidius significat,
Quæq; polo posita est, glaciali proxima ser-
pens: cuius Higinius nō est oblitus: & etiam
anguem ophiacum seu serpentarium, qui bo-
realis est, intelligo. Per austrinū serpentem,
Hydram. Quæ absolute à Plinio his verbis
docentur, referre arbitrantur, in quas par-
tes, sese iaculetur, aut cuius stella vires ac-
cipiat, quasq; similitudines reddat, & qui-
bus in locis emicet. Tibiarum species, arti-
muscæ portendere: obscœnis autem mo-
ribus, inverendis partibus signorum: ingenijs
ac eruditioni si triquetram figuram, quadra-
tamue paribus angulis, ad aliquos perenniū
stella-

Doct. Frā.
in Plinij.
comenta-
rijs.

Ptolo. li. 7.
c. 5. magnæ
composi-
tionis.

Ouid. li. 2.
Metam.

Higi. lib. 3.

De signis
cælestibus.

Pli. li. 2. ca.

stellarum situs edant: venena fundere, in ca-
pite Septentrionalis austrinaeue Serpentis
hæc Plinius.

Hali Abenragel peritissimus Astrologus Part. 8. c. 23
memoriæ prodidit, si in annorum reuolutio-
ne cometa caudatus splenduerit, & fuerit e-
xaltatus supra Venerem, idest, vt ait idem
Hali Abenragel, vt sit in decimo signo ab eo Part. 1.
in quo est Venus, significat diminutionem
& siccitatem in aquis. Si supra Mercurium
damnum in iuuenibus, si supra Iouem nobi-
lium interitus, si supra Saturnum morbos in-
gentes, si supra Martem bella & interfectio-
nes: si supra caput Draconis nobilibus immi-
net exitium, si supra Caudam, arboribus &
eorum fructibus. Idem Hali Abenragel hor-
tatur. Maius (inquit) damnum quod facit
hominibus, cometa caudatus est, quando ap-
paret in signo formæ humanæ. Signum for-
mæ humanæ est Gemini, Virgo, Libra, A-
quarius.

In quibus regionibus, populis,
gentibus, vrbibus, cometa
rū influxus contingēt,

Cap.

X I.

E 5

Præce-

Liber

PRæcedenti capite dictum est, quid cometæ significant cum in Zodiaci signis sederint nunc autem, in quibus regionibus, provincijs gentibus, ac populis, illi influxus cadant, docendum est. Cometarum influxus ac significationes non ad vnam duntaxat urbem, aut gentem, suos effectus producunt, ac immittunt, regiones etiam, provincias atque regna amplectuntur, vt bene Georgius Trapezuntius testatur. Quod vt ad animum facias, locum cœli, quem cometæ occupabunt, considerabis. Videlicet si orientalem, aut occidentalem, meridionalem, aut borealem plagam vel loca intermedia possederint, in ea nempe regione suos effectus operabuntur: item quo cauda cometæ vergat, sciendum: nam ibi suos influxus exercere dices, & eò certius, quoniam ab illa parte cometæ fomentum venit. Ignea nanque sui fomitis ac pabuli locū respiciunt: ibi aeris malā temperiē efficiunt, ac exhalant. Contēplare vicissim signum in quo primum apparent, ex eius enim natura faustū, vel infaustū quod prædicant, vena-beris. Speculaberis deinde, in quas regiones seu loca dānum vel cōmodum immitāt.

Quod

Georgius
centiloqu.
100. Ptolomæi.

Quod ostēdet, signū, in quo sunt. Dominus quoq; signi est intuendus, puta si est infœlix aut sinister, vel prosper & salutaris. Saturn⁹ ac Mars calamitatē Iupiter & Venus iucunda achilaria vaticinabūtur. Quādo cometæ in his signis remorati fuerint, sua tabe vel afflatu foelici has regiões vrbes & loca asperget.

Aries habet secundum Aegyptios, vt nar In Ariete.
 rat Ephestion Thebanus Babylonem veterem, Arabiam, quæ A Egypto est finitima: secundum verò Ptolomæum, Britanniam, seu Angliã, Galliam Brachatam, Germaniam, Bastarnas, Cœlesyriam, Palæstinam, Samariam, Galilæam. Idumæam, Iudæam. Veteres autem cum Hyparco sic distribuēbant, sub armo sinistro Arietis Babylonem sitam esse asseuerabant: sub dextro Thraciam, sub pectore Armeniam, sub ilijs Arabiam A Egypto propinquam sub Spina & Aluo, Persiam, Cappadociam, Mesopotamiam, Syriam, Mare rubrum. Sub sunt & Arieti hæc oppida, Cracouia caput regni Poloniae minoris. In Italia Pataviū, Neapolis, Florētia, Fauētia, Imola siue forū Cornelij. In regiōe Italię, quę A Emilia seu Flaminia, & Romadiola dicitur, Pola Histrię oppidū, Roma-

Liber

Romanorum Colonia, Pergamum Asiæ minoris insigne oppidum. In Hispania Pincia, Tortosa, Cæsar Augusta.

In Tauro.

Taurus habet Mediam, Parthiam, Persida, Cycladas insulas, Cyprum, Maritima loca Asiæ minoris, Poloniam maiorem, secundum Aegyptios ac Dorotheum, vt tradit Aephestion Thebanus, Arabiam & Aegyptum. Hipparcus autem & veteres sic: Tauri cornibus Mediam subiiciebāt, dextris partibus aurigam versus, Scythiam sinistris, Armeniam: Vergilijs, Cyprum in oppidis habet, in Italia Bononiam, Sennam, Veronā, Capuam, Salernum, Anconam, Treuirim, Mantuanam, Senogalliam, Vincentiam, Parmam: in Sicilia, Panormū: in Hispania, Taurum, Gironam, Pacem Augustam, Oscam, Asturicam, Mentefam.

In Geminis

Gemini possident Hyrcaniam, Armeniā, Matianem, Cyrenas, Marmaricam, Aegyptum inferiorem, Flandriam, Sardiniā. Vt Aegypti & Dorotheus, tradunt, Cappadociam, Phœniciam. Veteres sic, Septentrionale Geminis sub pedibus, Bœotiam, manui Thraciam, Dorso, Galaciam: Australi sub pedibus, Pontum, dorso, Ciliciam, scapulis,

lis, Phoeniciam, vertici, Indiam: oppida sunt in Italia Mediolanum, Rhegium, Taurinū, Viterbum, Tridentum, Senam, Norimbergam, quod est Germani oppidum. In Hispania, Ciguntiam, Talaueram, Sagūtum, Cordubam.

Cancer Numidas, Carthaginēses, Afros, Bithyniam, Phrygiam, & Colchidē tenet. A Egypti & Dorotheus Thraciam, A Ethio piā. Veteres sic distribuebāt, Prioribus partibus Bactrianā: sinistris Scythiā, Acarnaniā, Hellepontum, Lybicum pelagus, Britanniam, Thulem insulam, pedibus Armeniā, Cappadociam, Rhodum, Coum, Cycladas: Medijs partibus Asiam minorem: dextris, Lydiam, Medicus Torrella, addit Galliam Belgicam Britanniam Gallia, Romandiolam. In Hispania etiam Legionem, Galliā, Ferraram, Babylonem, Noruegiam, Holandiā, Zelandam: in oppidis occupat Constantinopolim Venetias, in Italia Vincentiam, Nolam, Lucam, Pisam, Mantuam, Mediolanum: in Hispania, Compostellam, Barchinonem, Vlyssipponem, Illiberim, nunc Granatam dicimus, meum natale solū, & quod meos vagitus audiuit, quanuis oriundus ab

Abila,

In Cācro.

Medicus Torrella ī lib. de imagini. astrologis ī Hispaniæ edito.

Sanctiago

Liber

Auila , illustri Hispaniæ Tarraconensis vrbe in Bastetanis Hispanie vocatur, Auila Episcopatus est Castellæ veteris.

In Leo.

Leo Italiam, Galliam Togatam, Siciliam, Apuliam, Phœnicē, Chaldæos, Ochi-niam, Bohemiam, & littus maris rubri, quod est Mecham versus A Egyptij & Dorotheus Græciam, Phrygiam, & Fauces Ponti. Veteres, Propontidem, capiti supposituerunt, pectori Græciam, Aluo & caudæ Macedonā: in oppidis Ulmam, Crotoniam, Cremonia, Mantuam, Rauennam, Pragam, & partem Perusiæ territorij: alij addunt hic, Romam & Hierosolymam, in Hispania Legionem, Murciam.

In Virgine.

Virgo Mesopotamiam, Babylonem, Assyriam, Græciam, Achaïam, Cretam, Thy-lem, A Egyptij cum Dorotheo, Rhodū, Cycladas, Arcadium, Cretam. Veteres dorso, Ioniam subiacent, sinistris medijs partibus, Rhodum, Peloponessum collocant. Sub latere sinistro, Arcadium, & Cyrenem manui dextræ Doridem: sinistra Siciliam, Spicæ, Persiam. Oppida habet, in Italia Ticinum, Nouariam, Ferrariam, Cummas, Tarentū, Beneuentum, Alexandriam, Perusiam, Parisios.

rifios. In Hispania Algeziras, Toletū, Abū-
lam, quę vulgo Auila, Illerdā, Calcidoniam
Hispane dicitur Medina de rio seco, alij Fo-
rum Eugurorum appellant, possidet, & tur-
rim Chalcidoniam Hispanē Tordehumos.
Sic in annalibus antiquis cuiusdam monaste-
rij hæc oppida vocabantur.

Libra Bactra, Casperiam, Seras, Thebai- In Libra.
da. Oasin, Troglodytas, Austriam, Tusciā,
Cyrenaicam, Italiam occupat. Veteres frō-
ti Romam & finitima loca ascripserunt, me-
dio Arabiam, Aegyptum, Aethiopiā, Car-
thaginem, extremo Lybicum Cyrænē, &
vicina loca: dextro, Spartam, Smyrnæ mon-
tem: Capiti, Tyrum, & insulam Tacorū, quę
Pancarpos dicitur, iuxta mare arabicum. Pe-
ctori, Siciliam: Aluo, Synopem: & secūdum
alios Syriā. in oppidis Placētīā, Lodos, Par-
mā, Cactā, Sueffam, Augustā, Vianam: In
Hispania Salmanticā, Burgos, Almeriam.

Scorpius Metagonitida], Mauritaniam, In Scor-
Getuliam, Syriam Comagenam, Cappado pio.
ciā, & maris Scotiæ littora, Tyrum, Lybiā,
Carthaginem, Siciliam. Vetustiores priori-
bus partibus, Italiam, medijs, Icariam, & vi-
cina loca: Ori, Romam, in oppidis Meci-
nam.

Liber

nam, Aquileiam, Ceruiam, Gemiam, Brixiam, Cremam, Paduā, Ferrariam. In Hispania Xatiuam, Tudelam, Valentiam, Segouiam, Malacam, Bragam, Burgos, Tudelam.

In Sagittario.

Sagittarius Tyrrenos, Celtas, Hispaniā, Arabiam foelicem, Dalmatiam, Illyridem, Narbonam, Hetruriam, Liguriæ partē, Galliam, Cretam, Mysiam, Europam. Hypparcus autem iuxta huius spinam subiicit, Cretam, & vicina loca sinistro, Siciliam, dextro, Cyprum & Rubrum mare: extremis partibus, Tyrreniam, spinę, Caspianos & accolas Eufratis: Caudeę Mesopotamiam, Carthaginem, Mare Africanum: capiti Italiam, & sinum Adriaticum, & illius accolas: pectori, Syriam: Pharetrę Athlaticum pelagus: prioribus pedibus, A Egyptum & finitima loca: in oppidis, Melitam, Hierusalem, Budam Auignonem, Astam, in Hispania, Mentefam, Calaguriam, Methymnam Cœli.

In Capricorno.

Capricornus, Indiam Arrianam, Gedrosiam, Thraciā, Macedoniam, Illyriam, Romanodiolam, Lusitaniam, Croaciam, Bauriam, Cimerios. Veteres subiecerunt, lateribus A Egæum pelagus, & accolas illius, atq;
Corin-

Corinthum, dorso & Zonæ mare magnum: Caudæ Iberiam: Capiti Cylum, & Tyrheniam: alio mediam Aegyptū, Syriam, Cariam, Inoppidis, Constantinopolim, Tortonam, Crotonam, Veronā, Forliuium, partem agri Ferrariæ, Saboiam, Fauentiam. In Hispania, Carmonam, Tortosam, Soriam. Aquarius, Sauromatas, Oxianē, Sogdianē, Arabiam, Macedoniam, Azaniam, Illyricum, Aragoniam, Saxoniam, partem Bohemix, Aethiopianam, Indiam, Tauricā, Aegyptum quoq; secundum, Hyparchum, & Mesopotamiam. Veteres ascripserunt Læuæ manui & pectori, Syriam: dextræ Euphratem, & Tigrim, profusolatici, Tanaim, & flumina alia quæ cōtra Austrum, & Fauonium fluunt: in oppidis Hierusalem, Constātiā, Vrbinum, Montem Ferratum, Taurinum, seu Pedemontium, Hispanè Piamonte, alij Venetias, Pisaurum, Rauēnam, his adijciunt. In Hispania, ^{3amora} Zonaram, Palēntiam, vltimā pars huius & principium super Hispaniam. Alij Methymnam duelli, quam, del campo dicitur.

In Aquario.

In Piscibus.

Pisces Lydiam habēt Ciliciam, Pamphiliam, Phazacam, Nasamonitem, Garamanticam

F cam

Liber

cam, Lusitaniam, Islandiam, Normandiam; Persiam, Mare rubrum & vicina loca oceano. Veteres prioribus partibus subiecerunt Euphratem. Tigrim: medijs Syriam mare rubrum, median Indiam, Persidem: Dorso, mare Arabicum: Filo septentrionalis piscis Thraciam: australi, Asiam. In oppidis, Ratisbonā, Coloniam Agrippiniā, Alexādriam, partem Ferrarię & Venetorum, Regium. In Hispania, Orensem, Hispalim, & portum Lusitanię, vulgo Oporto dicitur.

Cometas non semper siccitates
nec res aduersas significare

Cap. XII.

Arist. li. 1.
c. 7.

Leupold.
Tractatu
quinto.

Mnes pro comperto habent, obnixq; obseruant, cometas cum apparent, siccitatem significare, idq; Aristotelis testimonio ducti testantur, quoniam ibi nulla pluuiarum mentio fit, quem cum vniuersi Philosophi sequantur, id tanquam Apollinis oraculum tenēt, ac custodiunt: cæterum Astronomis longe alia mens est, nam Leupoldus adhor-

tatur

tatur, cometam in Tauro existentem, dum in occidente videatur, pluuias multas afferre. Quod etiam experientia docet, nam hic noster cometa pluuias magnas secum fert. Item idem perdocet, si cometa in Arie te splenduerit in occidentali plaga, pluuias multas, inundationesque fluminum, & niues efficiet. In Geminis si cometa fuerit inuentus, idem monet, pluuias multas & inundationes portendere. Item in Cancro pluuiosum annum nunciat. In Capricorni signo cum stella Crinita commoratur etiam aquarum abundantiam prædicet. Nec semper malum vaticinantur: cometa enim Iouialis, qui Argentum vocatur, cum fulget, Ioue præsertim in Aquatico Signo existente, puta Cancro, Scorpio, Piscibus, annos fertiles significat, sic Leupoldo lococitato scribente. Enimvero vt crebrius diximus, Cometæ malitia ac peruersitas minuitur, aut temperatur, benignorum erronum ac stellarum fixarum aspectu vel Sinodo seu coniunctione. Quoniam vt Haly Abenrragel scribit planetarum, vnus fortunat alterum, & vnus damnat alterum.

Haly. par
1. cap. 5.

Liber

De stellis transcurrentibus.

Cap. XIII.

Aristo. lib.
2. De coelo
li. 3. c. 1. De
partib⁹ ani
mali. lib. 3.
de anima.
ib. 2. Meta
phy.
Vergil. li.
. Geor.

Deo verum est, quod Aristoteles multis in locis prædicat, **D E V M**, nihil agere frustra, vt transcurrentes stellæ, quos discursus stellarum vocat Pli-
nius, alij Traiectiones, mirum quanuis velocissimè transeant, vnoq; momento ferantur, suas habeant significationes, nō temerè coelo labantur: Vulgus è coelo sydera cadentia esse putat, ad cuius sensum Virgilius sic lusit. Sepe etiã stellas coelo impendente videbis, Præcipites celo labi, noctisq; per umbras Flammarū longos à tergo albescere tractus. **Q**uæ ex Lucrecio mutuata sunt, ille ita canit. Nocturnasq; faces coeli sublimè volantes Non ne vides longos flammaram ducere tractus:

Lucretius.
. 2.
A
c.
Ptole, Cē-
lo. 99.
T
q

Non cadere in terrā stellas & sydera cernis? Ptolomeus monet transcurrentes stellas, has quas noctu huc atq; illuc discurrere tãquam stipulas ardentes seu scintillas incensas vide-

de-

demus siccitatem aeris significare. Etsi ab una parte cœli ferantur, ab illa vêtum ostendere esse venturum. Et si ad varias partes impellantur, aquarum paucitatem, & aeris mutationem, & exercituū incursum indicare. Ventum demonstrant oriturū, quia ventorū materia sicca est, & dū hæc cū materia stellarum transuolantium immiscetur, flatus necessario incitatur. Exercituum incursum præsignant, quoniam aerem ambientem siccum ac biliosum reddunt, inde militares viri ad bellorum impetus excitantur. Faces etiam cum excurrunt, ac videntur, inter transcurrentes stellas numerantur: & ipsæ aliquorū euentuum prænuntiæ sunt. Quid autem prænuntient, Plinius scribit. Quarum duo genera facit, Alterum Lampades. Bolidas alterum appellat. Quæ hoc pacto inter se distant: Lampades, quæ sunt faces ipsæ, vestigia longa faciunt priori ardente parte: Bolidis vero perpetua ardens longiorem limitem trahit. Quid ostendant, idem explanat inquit, Emicant & faces non nisi cum decidunt visæ, qualis Germanico Cæsare gladiatorum spectaculum edente, præter ora populi meridiano transcurrit, hæc Plinius. Illa fax im-

Liber

missa fuit, quasi deo indignante stragem illam, ac mortalium carnificinam fieri. Trabs similiter cum splendet, aliquid calamitosum indicare, idē narrat, ait enim, Emicāt & trabs simili modo quas *δοκον* vocāt, quales cum Lacedemonij classe victi imperium Græciæ amiserunt: licet trabs non possunt inter transcurrentes stellas numerari. Quæ omnes apparitiones ab eadem materia & causa proficiscuntur, à qua cometæ exeunt, vt capite. 3. diximus. Hali Abenragel cometarum transcurrētium quasdam significationes docet tradens, si ab signo arietis stella transcurrentes cadat, nunc sit fax, nunc bolides, aut scintillæ, & signum versus suam notam mittat, portendere, præcipuum aliquem virum in christianis moriturum, & apud Babylonios multas cædes futuras. Si autem casus ille sit à Tauro, ciuitates esse depopulandas in christianorum terris, & apud Babylonios pestem fore innuit. Si Geminis est ille casus, rixas inter Christianos, Aegypti regem interiturum, & apud Persas pestilentias ac morbos notat. Si à Cancro in terris ei subiectis, potentis alicuius filium in lite moriturum significat. & postea eius patrem. Si à

Leone

Haly par.
8.c. ultimo

Leone, vir principalis morietur, & ex Baby-
lonia exiet, qui dominanti aduersabitur. Si
à virgine, rex Aegypti aduersus inimicos
suos victor erit, & multa bella ei accident. à
Libra insidias prædicit. Ab Scorpio, multæ
combustiones interris accident, & erit aqua-
rum penuria. A Sagittario, Babylonij ma-
lum ostendet. A Capricorno, in Maurorum
terris lites significat. Ab Aquario cædes. A
picibus, multas aquas & salutem.

Deijs impresionibus quæ cœlo
serenosunt. Cap. XIII.

Hiatu ac voragine cœlo sereno
conspici, testis Aristoteles, qui
Hiatus, foueas, colores sanguino
lentos nocte serena videri asseue-
rat, quæ ab eadem causa qua cometæ ma-
nant. Sereno etiam cœlo aliquando tona-
re eadem causa qua nubilo, aere interse col-
liso Seneca scriptis suis tradere memor fuit.
Armorum crepitus & tubæ sonitus è cœ-
lo audiuntur teste Plinio. Idem inquit sine
mota sæpe editur sonus, nec simplici mo-
do quatitur ynquam sed tremit, vibratque

Aris. li. 1. c.
5. Meteo.

Seneca li.

ca. 1. Natu

Quæst.

Plin. li. 2. c.

59. idē Pl

Liber

Cuius ratio ab eo redditur ibidem scribens, id fieri pro qualitate materiæ excipientis, formaq; vel cauernarum, vel cuniculi per quem meat, ex his grassante in angusto, eodem rauco, in curuis, resultante: in duris, fræ mēte: in humidis, fluctuāte & stagnantibus, hæc Plinius de terræ hiatibus agens. Quod idem in cœlo euenire manifesto comperimus, sonitus enim tonitruï pro forma nubis qua erumpit, fit: nunc exilis, nunc vehemens, nunc magnus, nūc paruus auditur: aer namq; collisus, prorumpere è loco cupiēs, diuersos sonituum modos edit. Vt accidit quādo ferrum ignitum ac candens in aquam mergitur, aut in tubis, cornibus, tibijs, euenit, nam cum aer idem sit, sonus autem pro instrumenti iatura & forma varius redditur. Hinc nō mirā dum est illud, quod Olaus Magnus Gotus prodidit, in borealibus regionibus terram inueniri, quæ gemitus edat. inde prodijt, q̄ Augustinus Niphus narrat, à matre sua accepisse, tempore quo atrox pestis Sinuessam. Anno. 1474. inuasit, auditas fuisse voces humanas per vniuersam ciuitatem, posteaq; luem ac pestem secutam, quarum causa, vt iam breuius dictum est, sunt exhalationes atq;

Augu. li. 2.
nūtiat. 1.
De ostia =
i calami
at um cau-
s.

atq; vapores, quos terra exhalat, & reiectat, qui cum miscentur, colluctantur, collidunt simul & congregiuntur: vnde varios ac dissonos sonitus, varias voces, auribus obijciunt: pro natura loci qua emergunt, & eructantur.

Vt fuerit eruptio, vel exitus ita, celer praeperus, aut segnis & lenis sonus audietur.

Qui soni cum accidunt, aut pestis aut lues si è coelo prodeant, aut terræ motus, vel hiatus

si à terra exeant, sunt prænuncij: ita Plinius

loco citato sensit scribens: præcedit vero comitaturq; terribilis sonus, alias murmur simili

lius mugitibus, aut clamori humano, armorum ve pulsantum fragori, Cumq; hæc in terra

fiant e coelo sepe proficisci videtur, Echo in causa est, quæ aere resultante voces mul-

tis in locis reciprocas facit. Sensus enim auditus in hac re hebetior est, quoniã distantiam

percipere non valet. Quod autem sereno coelo huiusmodi soni fiant, in præoptu ratio est.

Exhalationes nanq; , ac anhelitus illi noctu generatur: tuncq; coelo nubibus libero ipsis

impedimento non sunt, quominus recta via sursum ferantur. Hoc est etiam speculandum,

tales voces ac sonitus & mugitus non nisi tranquillo ac quieto tempore, non ventis agita-

Plin. li. 2. c.
82.

Liber

spei erant, quod iam apparebat, frangit tempestatem, & ventos mitigari. Verum quando vnus ignis videtur, signum est, procellam impetuosam ac horrendam futuram. Exhalatio est fumo pingui ac vinctuoso mista, quæ cum incenditur, non multum à terra extollitur: idèo loca altiora, quæ circa terram sunt,

Plin. loco-
citato.

Virgi. li. 2.
A Enei.

Titus Li-
ui. li. 1. ab vr
be condita.

Alixius li.
naturali. c.
32.

petit. Quocirca Plinius scribit, militum pilis, antennis nauium, hominum capitibus infidere. Propterea prodigium esse male antiqui autumabant. Virgilius cætat, super Ascaniij Aeneæ filij caput visam canens, Cum subitum dictuq; oritur mirabile monstrum, Nanq; manus inter mæstoruq; ora parentum, Ecce leuis summo de vertice visus Iuli, Fundere lumen apextactuq; innoxia molli, Lambere flammã comas, & circum tempora pasci. Titus Liuius in Seruij Tulli sexti Romanorũ regis sedisse narrat, ait enim Eo tempore in regia prodigium visum euẽtuq; mirabile fuit, puero dormienti, cui Seruio Tullo nomen fuit, caput arsisse, ferunt, multorum incõspectu. Alexius Vanegas refert, hunc ignem conspectum fuisse dum quidam iter facerent, atq; in auricularum iumentorũ summitate, in stimulis & galeris rusticorum.

Quo-

Quocirca satis liquido constat, non tantum in maris sed terræ quoque tempestatibus hæc exhalationem generari. Quæ tempestate imminente fit. Quoniam aeris frigiditate cogitur, atque densatur: cumque inspissetur, & a frigore fugiens huc atque illuc reluctetur, inflammatur vapor, non tamen adurit, inde Virgilius pixit, tactuque innoxia. Hic Vapor in castris propter hominum concursum & multitudinem sæpenumero cernitur: pariter & in nauibus propter nauigantium stipatam copiam. Duos ignes tranquillitatis & tempestatibus sedandæ, vnum vero, diri ac minacis naufragij indicium esse ferunt. Iacobus Milichius hanc rationem assignat, Gemini ignes seu lumina (ait) significat hoc incendiū omnem tempestatum materiam absumere: Solitarij vero, regionem, materia, qua tempestates generantur, abundare, præfagiunt. vel si magis placet nostra opinio, cum duo lumina videntur, signum est, exhalationem aeris frigiditatem ac tempestatem vincere ac superare, quando sic spargitur, ac dilatatur: cum vero non nisi vnum tantum lumen inspicitur, procellam & aerem turbidum exhalationem superare, notat. ac hoc modo non est spes tempestatem

Virgi. locitato.

Iacobus Milichius, in Cometa rijs Piniij li. 2. ca. 37.

tam

Liber

Alexi. lo- tam cito mitigatum iri. Verum, Vt Alexius
co citato. Vanegas monet, non ita obnixè ac exactè
hoc natura feruat, nam duobus ignibus visis
nauigantes naufragium patiuntur e contra-
rio vno liberantur, vt ex naufragis cognitum
ac palam est. Enim vero, sæpe numero tem-
pestas contingit, non tamen apparent.

In quas res cometæ sæuiant,
quas ve foelicitent.

Cap. XVI.

His ijs quæ prædicta sunt, in
quas res cometæ debacchentur,
quas ve fortunet, scire poterimus
sed existunt multa alia, quæ à no-
bis reticenda non sunt: de quibus in præsen-
tia Ptolomæi interpres Græcus docet si co-
meta in signo humano inuentus fuerit, puta
in Geminis, Virgine, Aquario, hominibus
aduersum vel prosperum portendere. Si au-
tem signum Belluinū fuerit, nempe Aries,
Taurus Leo, Belluis significabit. Si cometa
visus Trabis formam affert, stirpibus simul
& germinibus & lignis, ideo nauibus quo-

Interpres
Ptolo. li. 2.
c. 9.

que malum præfagiet. Nos autem ex Ptolomæo sic tradimus. Inspiciendum est, cum qua coeli figura coeat & coniungatur, si cum signis humanis, nunc in Ecliptica, nunc extra ipsam solis viam cum reliquis fixis euentus in homines casuros prædicet: si cum formis quadrupedibus, vt cum Hirco, Hædis, Asellis, Canibus maiore & minore, in similia animalia damnum incidet: si cum formis mistium animalium, vt Hædis, Asellis, Aricte, Tauro, in Asinos, Equos, Boues, Pecudes, faustum aut in faustum illud ingruet. Si cometa fuerit cum signis septentrionalibus terrenis vt Tauro, Virgine, Terremotus erunt: si cum meridionalibus, vt Capricorno, nimbos cometæ influxus afferet: si cum formis alas habentibus, vt Virgine, Gallina, Aquila, Vulture cadente, Geminis, Piscibus in aues, quæ victui apta sunt, inuadent. Si cum formis natantibus nempe, Piscibus, Cancro, Cæto, Delfino, in Aquatica & Pisces euentus cadet: & si hæc marina fuerint vt cancer, quod mare septentrionale significat, sicut capricornus australe, & inde inter pisces marinos numerantur, idem accidet: Si cū Delphino, marinis
pisci-

Liber

piscibus, classibus, & nauigationibus, minatur: si fluuiatilia, vt Cancer fuerint, fluuiaticis & fontanis decernet. Argonauis vtrunq; amplectitur: & si cometa ei copulatur classium, nauium, naufragium, & fluuiorum ariditatem prænuntiabit. Si crinita gladij formam referat, qualis illa est, quam Xiphiam vocāt, vrbium excidium notat. Si vt columna eluxerit, principum ac regum mortē statuet. Est quoq; aduertendum, vt scribit Ptolomæus, in quam regionis partem fastigium seu apex inclinetur, signetq; ibi nanq; suos euentus exercebit. Nam vt Ptolomæi interpretes Græcus (inquit) sumendus est circulus, & si partes superiores habere colorem viderimus, id est splendorem & lucem vt in comatis stellis fit, effectum circa regiones Borealiores fore prædictionem dicemus: si inferiores, circa australiores, si priores, circa orientaliores: id innuit Ptolomæus, his verbis. Quod si coloris proprietas per tota luminum corpora, aut etiam loca se diffuderit, plurimis regionis partibus futura decernit: si in quacunq; à parte apparuerit, illis partibus, in quas proprietas illa se inclinauerit. Huius negocij hæc est causa, quia ab illa parte pabulum

Ptole. li. 2.
ca. 9. Iudiciorum.

Ptole. loco citato.

ac cometæ fomentum venit, & ideo ibi in fortunium illud magis abundabit. Cometæ quoq; motus est intuendus, videlicet si a ortu, occasum, meridiem, septentrionē, aut quancunq; in aliā partem feratur: inibi pestis, fames, hæresis, bellū, aut quæuis res prospera, aut aduersa erit. In Cometis illud est obseruatione dignum, singularem crinitæ euentū notare: quod sic fiet, Inspicias oportet, si in alicuius Geneseos seu genituræ schemate, aut figura, cometa fulgeat, si gradum, vbi vite significator est, occupat, aut in eius Horoscopo vel ascendente est, ille natus, nisi aliter D. E. O. optimo, visum fuerit, præcipuus ac magnus vir erit. Si autem in medio cœli splenduerit, ab statu ac dignitate, & honore deicietur, aut in honore ac splendoris columnen euehetur, vt loci ac genituræ fuerit descriptio.

De huius nostræ ætatis cometæ consideratione.

Ca. XVII.

Qua hora, & quo tempore hic cometa apparuit, exacte ac sine errore scire

G non

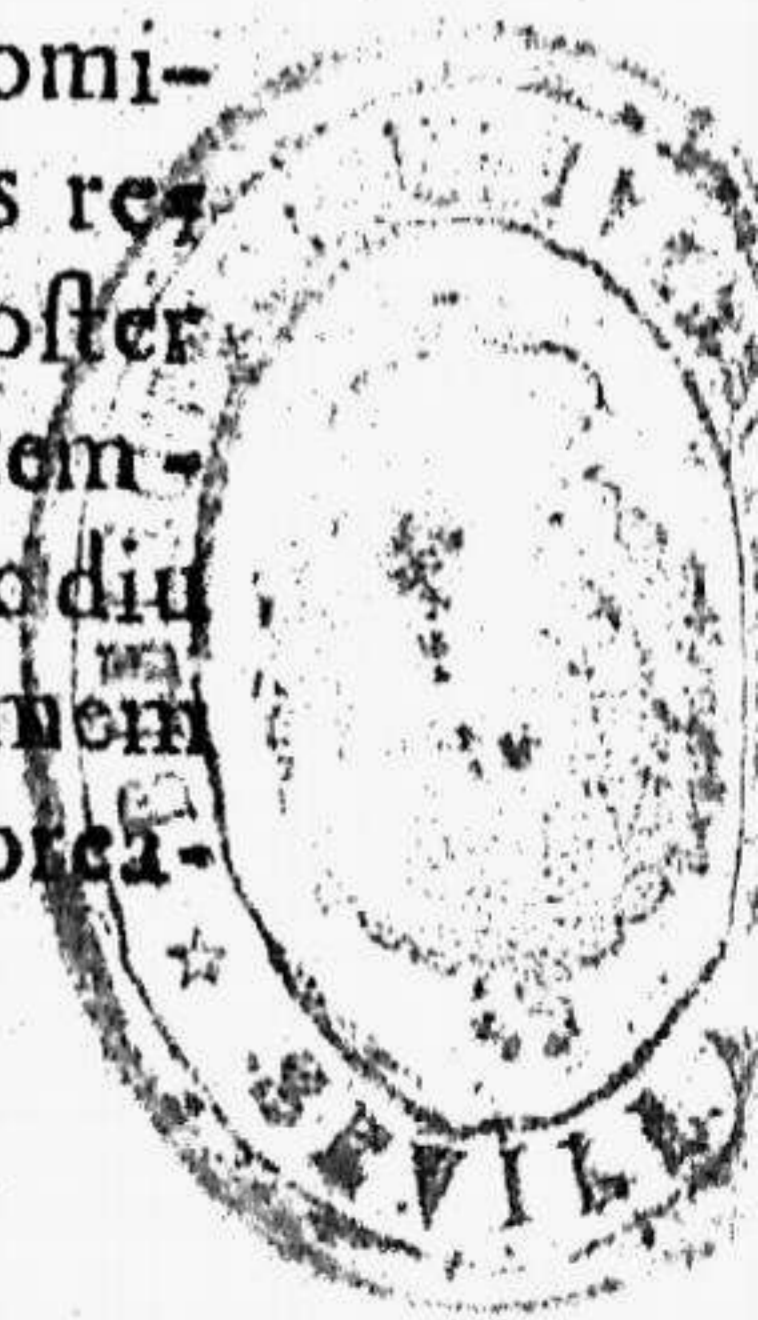

Libeꝛ

non potui. Quis enim illud momentum ac initium subitum & repentinum, cum cometæ coelo elucent, obseruare potest? licet ipse
Laer. li. 2. Anaxagoras, sit, qui vt refert Laertius, di-
in Anaxa- xit, se natū vt solem & lunā cōtemplaretur
goræ Vita. quando mihi eam videre contigit, in par-
te occidua rutilans colore roseo erat. Propte-
rea schema seu figuram erigere non licuit.
Quoniam præcisum apparitionis tempus mihi occultum fuit. Quod tamen potui, id effeci. Declinatio eius septuaginta quinque propemodū graduum erat, pars declinationis, Borealis, seu septentrionalis: collocabatur in Constellatione Cassiopeiae, quæ & cathedra dicitur, in Tauri prima facie: a polo Arctico quindecim fere gradibus distabat; immobilis manebat, in figura nihil à planetis differens, in principio magnitudine Iovem ac Venerem præstabat. postea autem sensim diminuta vt stella secundæ magnitudinis videbatur, seu potius videtur nam adhuc hæc me scribente apparet, Die videlicet decimo sexto Aprilis Anno. 1573. colore nunc, non roseo, sed argenteo, minutis radijs ac exiguis vt cætera sidera secundæ magnitudinis. Quadrangulum cum stel-
lis

lis fixis constellationis Cassiopeiæ perpetuo feruat. cæpit videri ab vndecimo die mensis Nouembris, vt mihi nunciatum est Anno. 1572. cuius iufluxus ac malitia si DEO nostro redemptore maximo aliter visum non fuerit, in regionibus sibi subiectis exercebit, & quoniam septentrionalis est, suam significationem ostendet, in regionibus, ac oppidis, & gentibus septentrionalibus, & illos præfertim si ^{uo} veneno inficiet, quæ Tauro subiectæ sunt, vt capite vndecimo videbis. Verum quia non est, in signo humano, eius significatio non adeo atrociter in homines grassabitur. Illud in huius nostri tēporis cometa sum speculatus, ipsius significationes mitiores ac placabiliores futuras, hoc est nō nimishorrēdas & acres propter cometæ præsentia in signo fortunæ. Taurus enim Veneris est dom⁹. Ac propter illius benignum colorem: cæterum non deerunt mortes, rixæ, ac vulnera inter homines & acerrima bella, in borealioribus regionibus. Veruntamen nisi mundi noster redemptor secus disposuerit multo tempore durabunt, propter eius multam ac diutinam durationem. Hactenus hyemem

borealem, niuosam ac frigidissimam habuimus, adeo ut in Bética, quod prodigiosum atque mirandum fuit; Durius, Ana, vberissima flumina gelu sic constricta fuerunt, ut super ea multi incederent: quod & in Castella accidit sed non ita mirum. mali aureæ acerbæ & citri frigore ac glacie perierunt. Præter cæterorum ordines hominum, præcipui viri obierunt, Pontarchus seu Archimarinus, Præses Cardinalis Spinosa, Archiepiscopus Compostellæ. Episcopus Placentinus. Et quoniam ut tradit Julius Firmicus Taurus significat saporem amarum: Colorem viridem & album, animalia quadrupedia scissarum vngularū, Clima quintum, terras cultas, homines mediocres, omnesq; ceruicis ægritudines, hæc omnia infortuniū calamitosum ferent: ut homines, qui Tauri signum in sua genesi Horoscopans habuerunt: Armenta bouum patientur: terre cultæ ægre fructum edent, atq; creabunt: & quia

Alchibiti⁹ Arbores habet, quæ plantantur, autore Alchabitio pauci fructus ex eis decerpentur, præsertim ab illis, quæ Tauro subiectæ sunt viridaria & pomaria infestabuntur. Et q̄ sub Tauro teste Ptolomæo est insula Cyprus & Asia

Julius Fir.
li. 2. c. 12,

Alchibiti⁹
Differētia
1.

Asiæ minoris maritima loca bellis vexabū-
 tur, ac quoniam, vt Alchabitius tradit, habet
 guttur & collum, & eorū egritudines, homi-
 nes ægrotabunt, atque peribunt his morbis,
 Ranula, Græce βάρραχις vocatur, tumor est
 sub lingua. Tonſilis, Angina, Vua, strumis.
 Hi morbi augebūtur ac mortalib⁹ nocebūt,
 cum Luna ad plenilunium tendet, vel iusta
 pleniluniū sit, quia exaltatur in Tauro vbi
 cometa hospitatur. Illudq; medicis & chirur-
 gis in istis morbis hac tempestate curandis
 cauendum, atq; obseruandum moneo, ne-
 strumas, Tonſilas, alioſq; huiusmodi tumo-
 res ac tuberculos scindere, aperire, scarifica-
 re, secare venam, contendant, Luna Taurū
 signum occupante: ægrotum enim ad vlti-
 mam miseriam afferent sic Ptolomæo hor Ptolome⁹
 tante. Membrum ferro ne percutito, cum Centilo.
 Luna signum tenuerit, quod mēbro illi do- 20.
 minatur. Loca enim quæ incolit, magis hu-
 mectat. Luna nanque humorum domina-
 trix est: indeque si tunc mouentur, impen-
 sius ea humoribus replet, vnde vlcera putre-
 facit, nervos distendit, quo circa curatio ir-
 rita ac periculosa & incommoda erit. Atq;
 quia Taurus signum est terreum aliqua lo-

Liber

ca terræmotibus vexabuntur, Quoniã Mars in tauro habet triplicitatem: in terris bella, & incendia non deerunt, præsertim quod cum hic cometa splenduit, mense videlicet nouẽbri anni. 1572. Mars in Capricorno commorabatur, vbi exaltationem obtinet. Quia hætenus per quinque menses splenduit, eius significationem per quinque annos duraturam reor, in signo nanque fixo Cometa est: sic reliquum durationis tempus metiemur. In vltimis suæ durationis annis frumenti inopia homines laboraturos esse ex eo iudico, quia Taurus plantationis ac sementis signum est. Et quia vt scribunt astrologi Luna in Tauro morante feminare, arare & agriculturas facere, & terras profcindere optimum est. Et quod quintũ clima Tauro subijcitur, ibi eius significationes magis indicabuntur.

Quando schema in cometis est erigendum.

Ca. XVIII.

Controuersũ inter artis astronomiæ scriptores esse poterit, quando ac quo tempore

pore cinninatę seu comatę apotelesina sit erigendum. An eius initium simus obseruaturi, cum primum splenduit, medium eius tempus, aut dum velocius mouetur. Quę postrema friuola sunt, & nullius effectus: quo nanq; pacto quis medium stellę tempus obseruare, cum nec quandiu duraturum, cognoscat: acqui motum velocem in tueri valebit, si immobilis manet? Nos ergo sic actitandū censemus: puta si cometa post eclipsem, vel solis, vel lune, effulserit mediam coniunctionem cōsiderandam esse, & ad illud tempus schema aptandū. Quod Haly Rodoan in Ptolomęi comentarijs efficiendum, iudicauit. Sin alio tempore appareat, initium illud captandum existimo. Quauis huiusmodi initiū obseruare, grauissimum ac difficillimū sit, ratio in prōptu est: si enim interdiu exeunt, conspiciere non possumus: si noctu & sub terra tantundē accidet. Cæterū cum cometę splendcant, hocq; principiū nobis ignotū sit: Haly Rodoā consiliū sequemur: cum nanque cometę cuiusdam initium habere non potuisset, primā, post cometę ortū, solis ac lunę synodū seu coitum seruabat, ac quoniā illo tēpore cometā sub terra esse con-

Liber

tingit, idcirco, sub terra in figura hac crinitū esse conspicias idem actitādum ego censeo, si coniunctio duorum superiorum euenerit, ante cometæ apparitionem, dum alter sit Mars: hic, vt alibi dictum, in eleuandis à terra exhalationibus, ex quibus cometæ constant, vim ac potentiam habet. Verum ego in hac sententia perseuero, manibusq; præsis eam amplecti vellem, vt cometæ initium quantum possis habere coneris, si non videris, ab agricolis, pastoribus, & noctuiter facientibus, & agasonibus, illud inquire diligentiq; cura indaga, tunc exacte ac sine vlla hæsitatione, quis fuerit dominus loci cometæ, quod, ex signo in quo est, expiscaberis, & domorum positum, planetarum aspectus, quos cum cometa habeant, coniunctiones cum stellis fixis Deo iuuante deprehendes, Iudiciaq; tua clara erunt. Figura Haly Rodoanquam in visione cometæ est contemplatus.

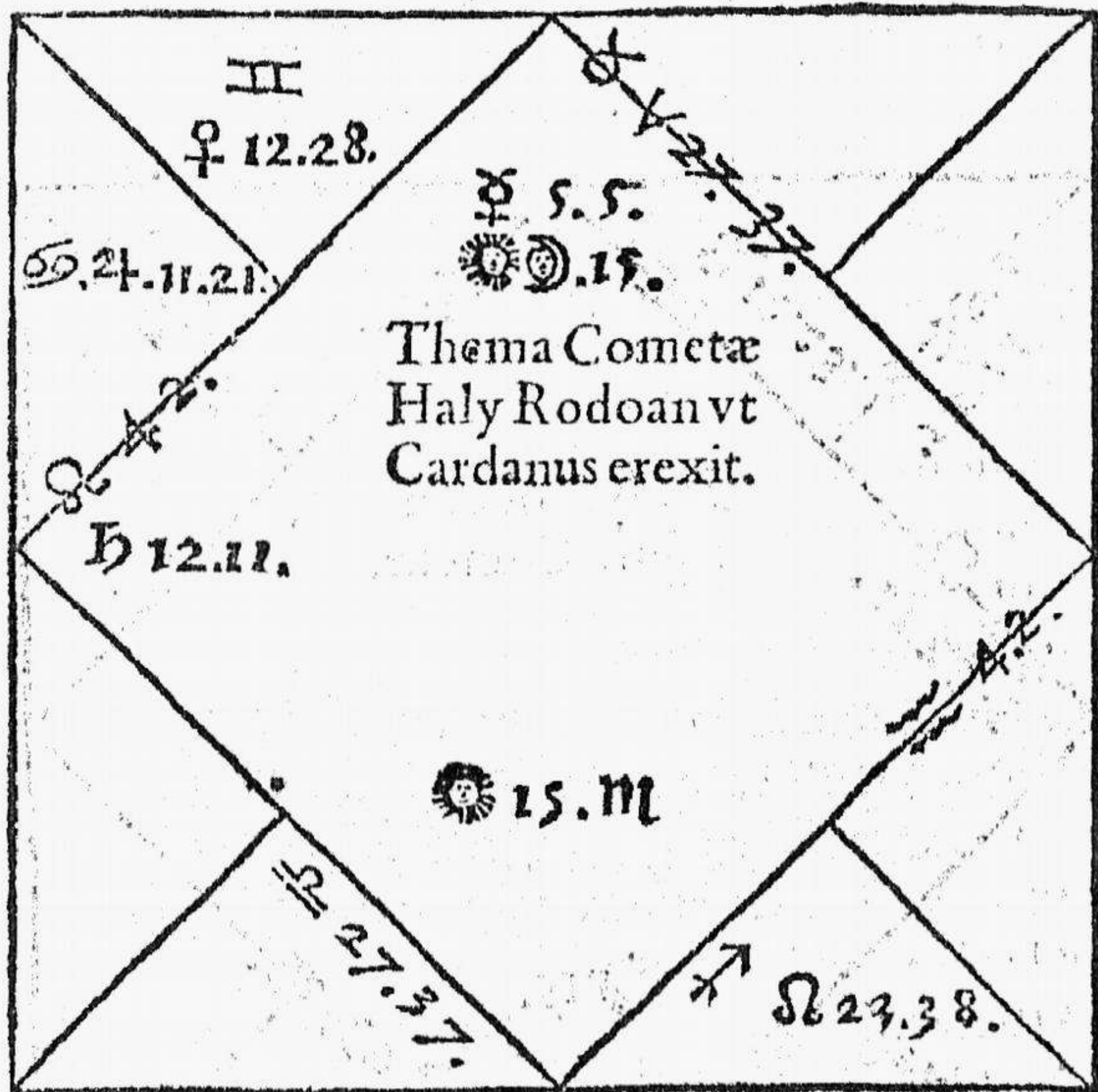

Hanc eandem figuram sic Cardanus aptavit: vt infra vides.

Liber

De hoc cometa Haly Rodoan tradit. Partem solidam figuræ, id est illius mediæ & corpus ipsum cometae rotundum esse, Venere triplo maiorem, eiusque claritate totum orbem illustrari, eundemque splendorem ex se immittere, quo luna. In quarta aliqua splendet. Quæ omnia, sideris magnitudo videlicet, ac splendor, euentus magnos futu-

ros esse significabat : & quia de natura Saturni, Martis, & Mercurij esset, calamitates ingentes ac ærumnas nuntiabat. Naturam Saturni sequebatur, quoniam radios tetragônos, seu quartiles, ad coniunctionis & crinitæ locum ex angulo ascendentis iaculabatur, erat de natura Martis, quia in Martis domicilio hospitabatur: ex natura Mercurij, quod in Mercurij terminis coniunctio luminarium, & Mars reperti fuerunt. Est quoq; inspiciendum, quando crinita contra successione[m] progrediatur, hæreses ac contra leges turbas ac dissensiones excitat. Sicq; illa tempestate. vt ipsemet Haly scribit, rebellis quidam surrexit, qui Meche & Hyetob insignes vrbes magnis infortunijs estinsecutus: quod etiam Ptolomeus notat, Ptol. lib. 2. est aduertendum si cronatores seu domini Iudiciorū. otardanum, nunc in ecclipsibus, nunc extra ecclipses, benefici fuerint, & in vrbibus aut prouincijs dominetur, si à malis nō impediuntur, damnum quod cometa portendit non ita calamitosum futurum, idem in maleficorū potentia cōsiderandū. Si enim vicerint, vt in hæc Haly cometa, notabile ac conspicuum detrimentum inferet.

Qua

Liber

Qua vi cometæ ex terra educan-
tur ac ferantur sursum.

Cap. XIX.

ILLUD cognitione dignū est,
qua vi cometę seu exhalationes à
terra extrahantur, ac sursum fe-
rāntur. Vtrum id sponte sua, an
potentia ac alterius rei virtute fiat. Leupol-
Leupo. tra dus docet alios Astrologos affirmare extra-
Eta. 5. hi, ac sursum vehi à duorum planetarum Sy-
nodo & coniunctione. Alios vero ex adhe-
rentia vaporis cum lumine planetæ vel stel-
le. Georgius Trapezuntius per influxum su-
Geor. Tra pe. in com periorum generari ait. Cui suffragatur Au-
ment. cen- gustinus Niphus inquit, omnis cometa at-
ti. 98. trahitur à stellis: quia omnis eius materia le-
uatur à stellis. Quod Aristoteles prescius &
Augustin. arctius tradit inquit, mouentem exhala-
n cometa. tionem sursum Solem cœlestem esse: quę si
alicui igneo occurrerit, incenditur, & fit co-
meta: nec amplius Aristoteles de hac re dis-
Aristo. lib. seruit. Cui refragari possumus. Nā Sol sem-
.c. 7. per à terra exhalationes fugit ac excutit,
Non tamen in tanta quantitate vt cometa

gene-

generari possit, ergo ad aliam abstrusiorē causam est recurrendū, quæ solis hunc effectum adiuuet, & augeat. Astrologorum igitur hoc erit munus ac pensum, qui consulendi, & ad eorum dogmata deueniendum est: quorum officium existit, hoc penitus intelligere: qui sic decernunt. Quando est aliqua trium superiorum coniunctio, Saturni, scilicet, Iouis & Martis, & in illo anno Mars fuerit dominus, apparebit cometa: quoniā Mars & Sol multas exhalationes attollent. Vt cometa emergere valeat. Deinde vero si Mars sit anni dominus, moreturque in signis aereis, puta in Geminis, Libra, Aquario: vel terreis, vt Tauro, Virgine Capricorno, & Luna in signo aereo sit, male afflata ac infortunata aspectu vel coniunctione Martis, vel Saturni, aut alicuius astri primæ magnitudinis, cometa affulget: & eo certius, si Mars fuerit dominus signi, quod Iupiter in anni principio occupauit. Efficientur etiam cometæ si Mars in annorum reuolutionibus copuletur, vel opponatur Saturno: & caudam draconis malo aspectu Saturnus pulset, vel ei coniuncta fuerit. Addit Ptolomæus, si in deliquijs luminarium Mars, aut

Mercurius

Libër

Mercurius signo ecliptico dominatus fuerit, quod expertus fuit Augustinus Niphus anno 1506. die tertia mensis Augusti, cometa apparebit. Hinc non admodum mirandum est, Cardanum multis ante diebus, quã cometa conspiceretur, videndum esse prædixisse. Stultissimum enim ac stolidissimũ vulgus statim ad id recurrit, quando res adeo abstrusa & recondita, vt suo ingenio assequi nequeat, malis artibus id scitum ac cognitum fuisse, tantum abest vt literatis dignam suã eruditionis gratiam referat.

Geneseos cuiuscunque vr- bis indagatio.

Cap. XX.

Cometa cum effulserit, si in quibus oppidis & populis foelicitatem vel in foelicitatem notet intelligere libet, & illud oppidum cui signo subiaceat, non constet, diligentissime hæc erunt consideranda.

Leupoldus de hac re sic disseruit. Credo (inquit) quadruplicem esse viam: vnã, si tempus illud poterimus scire, quando prima
ma

Leupold.
tracta. 5.

ma villæ vel loci fundamenta iacta fuerūt, quoniam signum illud quod in Horoscopo seu ascendente in orientali angulo erat, est illius villæ vel loci signum: & planeta qui in illo temporis puncto seu momento in figura potentior fuerit. Almutam Arabiæ^{ce.} id est potentia vincens cæteros planetas vocatur, nulla ratio seu via est hac certior, verum perdifficile erit hoc principium inuenire. Alia via est, attento animo indagare, atque obseruare, accidentia foelicia vel aduersa quæ illi oppido vel loco eueniunt. Nam si ille euentus est foelix ac prosper, planetam illius vrbs significatorem potentem in apotelesmate inueniri oportet: signumque illius loci potentissimum in aliquo angulorum, hoc est in ascendente, vel Decima, Septima, Quarta domo erit. Planetæque fausti ac beneuoli, vt Iupiter, Venus ac Sol in bonis locis fortunati aspectu Trigono vel exagono signum illud visentes conspiciētur, aut hospitaliter in eo excipiētur. Si tamē accidēs illud ac euentus perniciosus & atrox extiterit, planetā illius loci dñm, debilē, vilē, in abiectis figuræ locis, id est, cadentibus domibus prostratū & cum malis

plane-

Libet

planetis vt Saturno & Marte coniunctum, maloque ac foedo eorum aspectu visitatum in schemate videri conuenit. vel saltem in eodem signo non fauenti hospicio termini planetæ accipiantur. Tertia via est, si Genesim, vel natiuitatem domini, qui villam vel urbem condidit, sis nactus. Cuius viæ Ptolomæi interpretes meminit. Quarta via & modulus oppidi ascendens inueniendi ab aliquibus ponitur, eodem Leupoldo docente, per diem fori, vel mercatus illius oppidi, nã si illius mercatus dies est Veneris, Venerẽ illius loci planetam esse aiunt, si autem Iouis, Iupitrem dominum loci constituunt. Verum hæc vltima via friuola & inutilis mihi videtur, sæpè numero nanque accidit, necessitate quadam populares aut urbis ciues motos, hunc vel illum diem suo mercatui, foro aut nundinis designasse, id præsertim considerantes: in hoc die non posse fieri, vt mercatus dies assignetur, quod villa, aut oppida quæ prope sunt illo die nundinantur: quo circa in hoc vel illo die fori tempus institueri necesse est, prout in oppidis proximis, diem vacare viderint. Super hac autem re: & cognitione nos sic disputamus. Vnius cuiusq;

Ptol. inter
prespar. 2.
c. 3. in fine.
Leupold. tra
cta. 5.

cuiusq; oppidi vel vr̄bis Genesis tribus modis indagari ac intelligi potest. Primum scire in quo puncto vel minuto aut gradu signi horoscopus aut ascendens erat, quādo locus ille ædificari coepit, ipse nanq; oppidum refert ac significat. Vtq; ille gradus & signum afflatus aut affectus fuerit, sic penuria vel copia frugum, valetudinis, foelicitatis, vel in foelicitatis illius oppidi **DE** Ofic constitūte, erit. Et si quolibet anno id intelligere cupimus reuolutionem oppidi cōtemplēmur, nempe in quo scrupulo seu minuto Sol erat, quando vr̄bis fundamenta iaciebātur, quod tunc scietur, si cognouerimus, quo temporis momento primus lapis in ea collocatus fuit. Scrutemur ergo quando Sol ad idem scrupulum reuertitur, tunc vr̄bis reuolutionem habebimus. In templo maximo Illiberitano seu Granatensi, ego memini, aptam cœli constitutionem amathematicis illius vr̄bis seruata esse, in qua primus lapis fuit iactus. Nam vt Haly Abenragel docet, si inceperimus extruere parietem, illius initium erit Haly par. natiuitas illius parietis, & ita docendum est i.c.5. de omnibus initijs. Deinde si hoc initium ignoratur, natiuitatē illius, qui vr̄bem fundauit,

H   dauit,

Libeꝛ

Ptolo. lib.
2. c. 4. Iudi-
ciorum.

clauit, videamus. Si hoc assequi difficile fue-
rit, minimeq; valuerimus, scire, quoniam ab-
ditum ac reconditum hoc est, domini illius
urbis, qui rerum potitur, genituram confide-
ra. Vt Ptolomæus monet. Quod etiam diffi-
cillimum esse puto, ac præterquam quod
non est in promptu, domini urbis geniturã
ad manum esse, illud maximum obstaculũ
offertur, varia oppida idem signum ac pla-
netam dominatorem habitura: cum igitur
forte fortuna hanc domini oppidi Gene-
sim sis nactus, illius domum decimam intue-
re, ac quemadmodũ in annorum reuolutio-
nibus illius domini genitura se habuerit, sic
de oppido vaticinaberis. Si enim in angulo
vel succedenti decimæ signum fuerit, plane
taq; illius fortunatus inueniatur, bonos eue-
tus in illo oppido futuros esse, prædicemus
sin aliter euenerit, econuerso iudicabis.

Postremo si hæc omnia ignota fuerint,
per illius oppidi faustos euentus, vel infau-
stos, hominum mores, negociationes, mor-
bos, & vultuum colores, quod sit illius oppi-
di ascendens, & planetę intelligemus. Quod
hoc modo venari poterimus, si in illa urbe
prelium, fames, pestis, libertas, priuilegium,
aliquod

aliquod à potenti, vel à domino cuius sit, accidat in illa hora quæ signa in angulis morētur, inspicere: deinde horum signorum planetas dominos, qui sunt, conspiciamus: quæquæ fortiorē inuenierimus, illi oppido in bonis euentibus attribuemus: si autem casus infelices, ac infortunati extiterint, signa cadentia ab angulis, & planetas suos videbimus. Illudquæ signum, & eius planetam, qui magis infortunatus fuerit, illo oppido significatorem capiemus, & sic singulis annis de quolibet oppido, municipio, vico, vrbe, & quacūque domo iudicare poterimus, Astronomi namque regiones, prouincias, regna, vrbes, oppida, signis cælestibus subiacere asseuerant, longa enim eclipsum ac magnarum conjunctionem obseruatione, effectus & planetarum, significationes in huiusmodi signis, in illis locis accidere inuenerunt: & cum effectus huius signi ac planetæ, in hoc vel illo oppido contingere, obseruarunt: inde illi signo & planetæ subijci, affirmarunt, sic enim DEVS optimus maximus, disponere voluit. Si autem vrbis seu potentissimi viri Genesim habuerimus, tunc medium cæli pro gubernatore seu principe considerabimus,

Liber

atque locum Solis, vel Lunæ, & ascendens
urbis, quod est ipsius significator, & cuncta in
ter se cōferemus. Si autē urbs, ab aliquo præ
fide, aut prorege gubernetur, & potēs ille
a c dominus oppidi procul abijt misce eorū
trium Geneses, hoc pacto in urbis genitura
quæ potissima est, suum ascendens inuenie
mus. In Dominatiuitate dabimus urbi,
medium cæli, & postremo, medium cæli na
tiuitatis præfidis vel gubernatoris eidem da
bimus: quæ omittenda erit, si potens ille, vel
dominus illius urbis ad sit, vel prope sit.

De cœlestibus prodigijs.

Cap. XXI.

NE putemus phantasmata, seu vi
sa, & prodigiosa ostenta, quæ in
aere conspiciuntur, significatio
ne carere, & quoniam ex come
tarum materia constant, de ijs aliquid di
sputare visum est. In aeris prima regione que
dā innatae impressiones fieri conspiciamus,
quæ quando accidunt, maiorem terrorem
ac admirationem hominibus, quam come

ta inferunt; quo circa præternaturam contingere multi arbitrantur. Plinius narrat, apud Mamertinos ac Tudertes, Umbriae in sexta regione Italiae populos, arma caelestia spectata, ab ortu occasuque inter se concurrentia, pulsas quæ ab occasu erant. Iosephus item memoriae prodidit, ante Hierosolymarum excidium ante Solis ortum, visos esse per inane ferri currus totis regionibus & armatas acies, tranantes nubila, & civitatibus circumfusas. Julius obsequens refert: L. Opimio, Quinto Posthumo consulibus, arma in caelo volare visa. Ab eodem literis mandatum est, Caio Mario, & L. Valerio consulibus sub occasum Solis orbis clypei similis ab occidente ad orientem visus perferri. Augustinus Niphus refert, anno 564. Acies igneas in caelo visas inter se à Septentrione in austrum concurrere, pulsas tandem australibus: & quidem cum magno armorum sonitu in caelo auditas. Anno item 584. in caelo duo villici seu rustici homines baculis inter se dimicantes in caelo sunt visi. Anno quoque 774. in caelo barbarus quidam vir visus fuit in manu magnaum baculum ignitum ferens. Inter annos 1174.

Plini. lib. 3
c. 59.

Iose. lib. 7.
cap. 12. bel. Iud.

Julius lib.
de Prodigijs.

Libēr

& 1184. Equi armati horribiles in cœlo visi sunt, qui circiter septem horis accerrime pugnarunt: idem Augustinus Niphus memorat, Prosperum Columnā anno 1514. in Gallia Cisalpina quam Lombardiam vocant cum ibi dux esset, ad Augustinum Niphum scripsisse prope Vigenarum, duos milites armis admodum munitos in cœlo apparuisse, tribusque horis fortiter dimicasse: alter cū terga vertisset, victus ad tertiū lapidem iter arripuit, alter victor vsque ad secundum lapidem est insecutus, & ibi euauit. Quæ omnia visa ex cometarum materia id est exhalationibus & impressionibus ignitis constare non ambigo. Sed formas illas portentosas capere omnibus est in confesso. Quæ vero ratione fiant, id abstrusum atque abditum est. Ego vero quanquam alijs iudicandum relinquo: intelligo, materiam illam nō ita concretam ac crassiore esse, vt illa cometarum est, quoniam non multum durāt, quæ cum incenditur, formisque stellarū cœlestium adiūcta, & formata, ostenta illa apparent: vt in nubibus, cum illas contemplantur, equorum, Draconū, Serpentum, Leonum, hominum effigies formari videmus.

Quas

Quas formas, pro siderum natura ipsis impressionibus dominantium, figurari non dubito. Quando quidem, ut in cometarum materia, ab ipsis astris exhalationes in sublimem leuatur: indeque in eis figuras suas imprimunt. quod adprime Ptolomæus sensit: in generatione (inquit) & corruptione formæ afficiuntur à cœlestibus formis: hæc Ptolomæus. Persei nanque constellatione milites formabit, quando exhalatio apta ac disposita fuerit. Heniochi seu Aurigæ currus figurabit. Engonasis & Cepheus homines effingent: Bootes seu Arctophylus homines rusticos apparere faciet: Pegasus equos ostendet: & sic de reliquis cœli constellationibus, attamen ille scrupulus hominem acutum poterit exercere ac excruciare: quæ hæc simulacra tam velocissimo motu agitari inspiciantur, qua vi ac potentia impellantur, ut inter se concurrant, demicent, ambulent, quibus respondemus, ventum esse in causa: nam cum ut dictum est, in infima aeris regione appareant, vento huc illuc impelli, necessum est: qui & simulacra illa sua vi propellunt: quando vero venti sunt aduersi phantasma illa, ut inter se concurrere vide

Ptolomæo. cen
ti. 9.

Libeꝛ

faciunt. Dum tamen vnus est ventus lenis, vt ambulare recta via nobis aspiciantur, effecit. Si variij, vt varie moueantur, cogunt.

Quanto tempore cometa- rum effectus durant.

Cap. XXI.

QUO PVS difficilimum esse reor, exacte tempora, quibus cometarum effectus durent, signare: exactissimoque calculo, indigere nemo inficias ibit, adeo recondita res est hæc, vt hæctenus neminem legerim, qui tempora annos, menses, dies, horas quibus cometæ suos effectus exercent, scriptis tradiderit. Præter hæc confusa ac incerta, quæ ex aliorum mente & opinione, astrologorum princeps Ptolomæus miro Laconismo ac concisa & Salustiana breuitate huic labyrinthico negotio de cometis loquens, satisfecit. Prodit enim, nam cum fuerint matutinæ, diuque fulserint, celeritatis:

fin

Ptol. libr.
2. cap. 9. In
diciorum.

sin vespertinae, traditatis significatio futura est. His verbis duo innuit Ptolomæus, primum si paulisper, cometæ apparuerint eorum actio ac effectus parū durabit, si diu splēduerint, effectus multæ durationis erit: item docet ex eorum configuratione ad solē nos morā ac effectus durationē, vel paucitatē, & velocitatē futuri effectus dignoscere posse, si enim matutinae fuerint, hoc est orientalia, id est, quod ante solis ortū oriantur, eumq; antecedant, & in ortu videantur, celeritatē, euentu eorū, & significationem paulo post complendā, prænuntiant. Sin vero vespertinae fuerint, id est occidentalia, videlicet quod post solis occasum supra finitorē seu horizontem mancant, tarditatem monstrant. Deinde vero si cometa multum ac diu se conspicendum exhibuerit, eius effectus in orbe admodū grassabitur, sin paulisper commoratio est, non ita diu permanebit, adde in super si magnus cometæ corpus ac splendor fuerit, eius euentus maximus, sin parvus, paululum durabit. Augustinus Niphus commemorat, si cometa post solarē eclipsem, vel ob solarē eclipsem contingit, id est, quādo eclipsis generationis co-

Liber

metæ causa fuit pro vnoquoq; sui cōspectus
vel apparitionis die, annū durationi attribui:
sin aut propter lunarē eclipſim, cui libet ap-
paritionis diei mēsem dari. Ego vero sic de
hac re sentio, naturā signorū vbi cometę fue-
rint, & cōstituerint, esse inspiciendā: nā si co-
meta in signo fixo, vel splenduerit, vel man-
ferit, puta in Tauro, Leone, Scorpio, Aqua-
rio, pro mense annum significationem perse-
ueraturam esse existimo, si in communi, ni-
mirum Geminis, Virgine, Sagittario, Pesci-
bus, pro diebus, menses notabit. Si in mobi-
li, Ariete, scilicet, Cancro, Libra, Capricor-
no, tot dies euentum esse permāsurum quot
effulserit. Quartam etiam cæli, quam come-
ta incoluerit, inspicere oportet: nam si come-
ta quartam orientalem tenuerit, parumper
eius significatio se ostendet: horas videlicet
aliquas, si quartam meridionalem, Dies: si
occidentalem, Menses: si septentrionalem,
annos. Est quoq; dominus signi in quo co-
meta fuerit speculandus, quoniam si velox
est, & occidentalis, breue ac exiguum, quod
significauerit, inuenietur: si velox & orien-
talis, tantillæ perseuerantiæ euentus futurus
est: ecōtrario eueniet si tardi motus erit. An-
guli

guli similiter sunt intuendi, cometę nanq; in angulo magis suũ euentum duraturũ, signat; si in succedēti, nō ita nimis: si in cadēti, paru- permanebit, omnes hæ significationes aper- tissimo quoq; astrologo in hac abstrusissima speculatione miscendæ ac pensitandæ sunt.

Quo tempore postquam apparēt cometæ effectus ostēdunt.

Cap. XXIII.

Utarunt aliqui, cometas nō continuo cū fulgent, & conspi- cantur, suos effectus exercere, sed interuallum aliquod tēpo- ris labi, priusquam suam vim operentur. Ego profecto experimento du- ctus, nisi, vt inquit Hippocrates, fallax est, in- uenio, antequā eos intueamur, & postq̄ elu- cēt, suos effectus impingere, verũ cū non ita manifesti sint, nec tantarũ viriũ tēpore quo fulgēt, illos nihil antequā cōspiciantur effice- re, aliqui autumāt, hincq; error prodit. Terra exhalationem illam pestilentem vt pluri- mu, vnde cometæ prodeunt, eruētat, indeq; aerem infici necesse est, ipse aer in corpora
infe-

inferiora, prauam illam constitutionem intronmittet: indeq; sui effectus exordiū capit. Exiguus tunc erit, & non ita manifestus, at tamē corpora apta reddit, vt quādo cometæ radios suos vibrēt, sine vllō negotio nec mora prauā naturā suam exequantur, vnde mortes repentinæ, subiti animorū impetus de repente profiliunt, opinamurq; in illo tēporis momento morbū aut malum illud, suā malitiam operatum fuisse, cū iam multis ab hinc temporibus in venis & corporis

visceribus & intestinis latitasset. Alij Astro-
 natus Par- logi Ptolomæū sequentes tradunt, si in ortu
 ti. 8. cap. cometæ conspecti fuerint, paulo post tēpo-
 104. Ptolo. re suos effectus pandere, si in occasu, aliquā
 li. 2. c. 9. Iu- tulo tardius. Augustinus Niphus profitetur,
 dicio- rum. Quando in ortu apparet, significationē co-
 metæ primis quatuor mensibus ostēdi, si in
 meridie in secundis quatuor mensibus euē-
 tus incipere? si in occasu, in quatuor vltimis
 mensibus. At tamen illud est queritandum,
 vbi tandiu malitia illa latitet, Responden-

Doctor dum censeo, ita vt in à cane rabido morsis ac
 Brauus. lib. cidere, nā vt doctissimus Doctor Brauus pro
 de Hidro- bat, duos tres & quatuor menses & annū &
 phorbia. 7. annos rabies & venenū occultatur. Euenit

nanq;

nanq; illud, vt ipsemet Doctor confirmat, ex maiore vel minore agentis vel passuri corporis dispositione, sic in cometarū effectu obtingit. Sine dispositione enim tū agentis tū patientis, nihil sub cœlo agere influxus possunt, illud autē veritatis cācellos ac fidei transilire videtur quod Porphirius scribit, quot dies cometæ apparuerint, tot ānos cometarū effectū durare, alij autē aiūt, quot horas in prima apparitione super terrā crinita visa fuerit, tot annos eius effectum per durare. Ptolomæi interpres Græcusex sui magistri experimēto, prodit, si Mercurius illo tēpore quo crinitum sidus splēduit, fuit auctus numero, tādū ostentū illud durabit, quod adinuatur cōsideranda igitur Martis & Mercurij dominatio, & dicendum, eo usq; mansurum ostentū: quod vt euidentius teneamus, dicendū est, concretionē hanc cometarū & exhalationem de natura Martis ac Mercurij esse (vt diximus) ideo horū planetarū numeri auctio est contēplanda: si enim cum crinita sidera prodeunt, aucti numero sunt, tandū durabit ostentū illud ac significatio, quoad numero diminuat. Planeta auctus numero dicitur, vt docet

Ptolo. interpres li. 2. c. 9. Iudiciorum.

Libet

Purbachi. Purbachius, quando æquatio argumenti ad
in Theo- dicitur super motum: Minuius vero, quando
ricis Plane minuitur. hoc accidere, ait Zacutus si argu-
tarū. ca. de mentum, verū planetæ minus fuerit sex sig-
Passionib⁹ nis: auctum vero si sex signa excesserit.

Planetarū

diuersis.

Zacutus in

Almana-

ch. proble-

ma. 15.

Plini. li. 2.

c. 25.

Seneca. li.

2. c. 2. Natu-

raliū. Quæ

stio.

Ioseph⁹ li.

7, c. 12. Bel,

Iudai.

AEgefsip.

lib. 1. ca. 14.

De exci-

dio Hiero-

solimitario

Cometæ quantum tempus dura-
re poterunt. Ca. XXIII

A Plinio memoriæ proditum reperiō
breuissimum tempus, vbi cometæ cer-
nuntur, esse septem dierum longissimum
octoginta. Veruntamen Seneca memorat,
sex mensibus durare, atque; capite decimo
eiusdē libriferit, cometas senis mensibus ap-
paruisse: & capite vigesimo primo sic pro-
greditur, sex enim mē sibus hic, quē nos Ne-
ronis principatu letissimo vidimus, spectan-
dum se præbuit. Iosephus scriptum reliquit,
cometē ante Hierosolymarū excidiū, annū
durasse: ait nanq; Modo cum supra ciuitatē
sidus stetit, simile gladio, & per annū perse-
uerauerit cometes cui suffragatur AEgisip-
pus, cuius verba sunt. Nam per annū ferme-
supra tempum ipsum cometes possim ignes
gladij

gladij quandā præferēs similitudinē, denuntiabat quoq; ferro & igni gentis & regni vr-
bisq; ipsius vastitatē futurā. Quid enim simi-
litudo gladij, nisi bellū? Quid ignis, nisi incē-
dium denunciaret. Visus est autem, prius-
quā populus a Romanis sese dissociaret, hec
A Egessippus. Zonaras his assentiēs hoc scri-
psi ἔστι μὲν τὸ πόλιμα ἄστρον ἑμφαία πα-
ρά πλείσιον καὶ κομήτης φανεῖσθαι παρὰ
θῆ ἐν αὐτόν. idest, supra urbē astrū astitit
gladio simile, cometa per annum apparuit.

Octavius Vibianus scriptis suis tradidit, Anno
1564. cometā inusitatae magnitudinis tres mē-
ses visum, & Anno. 1314. alterū conspectū qui
totidē menses visus anno. 1433. quatuor mēses
alius effulsit. Anno. 1337. alius quatuor men-
ses splenduit, & post hūc alter statim ortus,
qui duos menses emicuit. Quibus omnibus
historijs liquet, tēpus durationis cometarū
varium ac incertum esse. Quod quidē à certa
ratione pendere, nemo est, qui inficias eat.
DEVS enim noster optimus salutis huma-
nae omnipotens autor nihil sine miro ordine
disposuit, atq; digessit. Vidit nanq; cuncta
quæ fecerat, & erant valde bona.

Zonaras
Annalium
Tomo. 1.

Octavius.
lib. de Co-
metis.

Salmanticae.

Excudebat Petrus Lafus.

Anno. 1574.